

REKWIŽITI ESSENZJALI

I Deskriżzjoni tar-rekwižiti essenzjali¹

Introduzzjoni

1. Kif diġà huwa deskrītt fit-test ewljeni ta' l-Opinjoni, ir-Regolament Bażiku jiddefinixxi, bħala wieħed mill-kompli ta' l-Aġenzija, l-ġħoti ta' l-appoġġ tekniku meħtieġ lill-Kummissjoni, kif ukoll l-iżvilupp u l-adozzjoni ta' l-Opinjonijiet li fuqhom il-Kummissjoni tibbaża l-proposti leġiżlattivi tagħha rigward is-sigurtà fl-avjazzjoni ċivili. Dan jimplika b'mod partikolari li l-objettivi tas-sigurtà jkunu stipulati mil-leġiżlatur. Dawn l-objettivi tas-sigurtà huma ddefiniti fir-rekwižiti essenzjali.
2. L-Aġenzija tenfasizza li l-protezzjoni taċ-ċittadini permezz ta' rekwižiti essenzjali approvati mill-ogħla istituzzjonijiet politici huwa prinċipju stabbilit sewwa fir-regolazzjoni tas-sigurtà tal-prodotti. L-istess filosofija kienet adottata mil-leġiżlatur Ewropew għas-servizzi kruċjali kollha tas-sigurtà fl-avjazzjoni, koperti sa issa mis-sistema EASA. "Mudell ġdid" tali kien implementat ukoll meta kien qed jiġi stabbilit il-qafas ta' l-Ajru Uniku Ewropew (SES) fil-każ tar-regolament dwar l-interoperabbilità tan-netwerk ATM Ewropew. L-istess mudell kien aċċettat dan l-aħħar mill-partijiet b'interess rilevanti għar-regolazzjoni tas-sigurtà fl-operazzjonijiet ta' l-ajrudromi.
3. Fil-paragrafi li ġejjin se jingħata l-isfond u l-gustifikazzjoni għall-iżvilupp tar-rekwižiti essenzjali. L-objettivi ewlenin huma li jkunu spjegati:
  - x'inhuma rekwižiti essenzjali;
  - il-proċess tal-mitigazzjoni tal-periklu li huwa użat biex ikunu žviluppati r-rekwižiti essenzjali;
  - kif jippermettu l-konformità ma' l-istandardi u l-prattiċi rrakkomandati ta' l-ICAO, kif ukoll mar-Regolamenti SES u l-ESARRs;
  - kif jippermettu li jiddaħħlu r-regolamenti tas-sigurtà eżistenti fi ħdan is-sistema ta' l-EASA.
4. Kif jindika isimhom, ir-rekwižiti essenzjali huma l-kundizzjonijiet li jridu jkunu sodisfatti minn servizz, prodott, persuna jew organizzazzjoni biex ikun żgurat li l-pubbliku ma jkunx affettwat aktar milli hu meħtieġ mill-operazzjonijiet jew l-attivitàajiet tagħhom. Għaldaqstant huma jindirizzaw il-mezzi li permezz tagħhom, ir-riskji assoċjati ma' attivitā specifika, kull meta jkun raġonevolment possibbli, ikunu eliminati jew imnaqqsa għal livell aċċettabbli. Biex jinkiseb dan il-ghan, il-perikli u r-riskji assoċjati kienu identifikati u analizzati, biex ikunu stabbiliti r-rekwižiti li huma essenzjali biex ikunu mmitigati r-riskji li mhumiex aċċettabbli. F'dan l-ambitu, irid ikun iċċarat li l-proċessi taċ-ċertifikazzjoni mhumiex mezzi ta' mitigazzjoni; huma l-verifika li miżura li timmitiga qed tkun implementata. Fir-rigward tal-mezzi ta' mitigazzjoni, huwa importanti wkoll li wieħed jinsisti li jridu jkunu proporzjonati ma' l-objettiv tas-sigurtà. Dan ifisser li m'għandhomx ikunu aktar milli huwa meħtieġ biex jinkiseb il-benefiċċju tas-sigurtà mistenni, u ma jridux joħolqu restrizzjoni jiet bla bżonn li ma jkunux iġġustifikati minn dak l-objettiv. Biex ikunu vvalidati r-riżultati ta' mudell "minn l-ogħla livell 'l-isfel" tali, saret analizi "mill-inqas livell sa l-ogħla wieħed" biex ikun eżaminat għaliex kieni mposti rekwižiti essenzjali partikolari; liema riskji kienu qed jiġu mitigati minn tali rekwižiti; u jekk il-mezzi użati kinux proporzjonati għall-objettiv tas-sigurtà.

¹ Ghall-finijiet ta' tagħrif biss.

5. F'dan l-ambitu, l-Aġenzija wettqet xogħol biex tevalwa l-perikli għas-sigurtà li għandhom x'jaqsmu ma' l-interazzjoni bejn l-ajrulani, fuq l-art u fil-fażċiġiet kollha ta' titjira. Il-kriterji li jimmittigaw li kienu ddaħħlu fir-rekwiżiti essenzjali, meta r-riskju assoċċjat deher li ma kienx aċċettabbli, jippermettu l-konformità ma' l-Annessi ta' l-ICAO u l-leġiżlazzjoni SES rilevanti, kif ukoll ma' l-ESARRs ta' l-Eurocontrol sa fejn kienu relatati mar-rekwiżiti tas-sigurtà u ta' l-interoperabbilità globali. Ir-rekwiżiti essenzjali li jirriżultaw kienu strutturati f'taqsimiet logiċi, bil-ġhan li joffru wkoll, sa fejn huwa prattikabbi, konsistenza ma' l-istruttura u l-kontenut tal-ħames settijiet l-oħra ta' rekwiżiti essenzjali inkluži fir-Regolament Bażiku għall-oqsma l-oħra tas-sigurtà fl-avjazzjoni. Din il-konsistenza hija element wieħed tal-mudell ibbażat fuq sistema totali, li għandu l-ġhan li jkun żgurat li regoli ddettaljati dwar is-sigurtà fl-oqsma kollha tas-sigurtà fl-avjazzjoni se jkunu žviluppati fuq il-baži ta' principji simili u jkunu jkopru l-objettivi kollha ppjanati għas-sigurtà, mingħajr nuqqasijiet li potenzjalment jistgħu jkunu ta' ħsara għal-livell tas-sigurtà. It-taqsimiet ta' dawn ir-rekwiżiti essenzjali huma:
- L-użu ta' l-ispezju ta' l-arja
  - Is-servizzi
  - Is-sistemi u l-kostitwenti
  - Il-kwalifikazzjoni tal-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru
  - Il-fornituri ta' servizz u l-organizzazzjonijiet tat-taħriġ
6. Kif kien spjegat f'NPA 2007-16, ir-rekwiżiti essenzjali kienu abbozzati bil-ġhan li jippermettu mezzi ta' implementazzjoni alternattivi, li jistgħu jvarjaw skond it-tip tas-servizz, il-prodott, il-persuna jew l-organizzazzjoni rregolati. Huma joħolqu l-mandat ġuridiku meħtieġ għal aktar regoli ta' implementazzjoni jew għall-infurzar dirett. Se jkun possibbli, għaldaqstant, li jkunu žviluppati regoli ta' implementazzjoni bbażati fuq il-materjal digħiż-żviluppat fl-ambitu ta' l-ICAO, is-SES u l-EUROCONTROL, jew li jkunu introdotti forom oħra ta' regolazzjoni skond it-tweġibiet għall-mistoqsjiet li jitnissu minn dan id-dokument.

Il-mitigazzjoni tar-riskji relatati ma' l-użu ta' l-ispezju ta' l-arja

7. Il-punt tat-tluq għat-tmexxija tajba tat-traffiku ta' l-ajru fi spazju ta' l-arja specifiku huwa li jkun żgurat li jeżistu regoli u proċeduri operattivi u li l-ajrulani kollha jikkonformaw magħhom. Sitwazzjoni bhall-operazzjoni ta' titjira kkontrollata mingħajr ma tinkiseb l-approvażzjoni xierqa tal-kontrolluri t-tarraffi ta' l-ajru tista' taffettwa hażin is-separazzjoni sigura minn titjiriet ikkontrollati oħrajn, li jista', f'xenarju pessimist, iwassal għal habta bejn ajrulani. Fl-ambitu ta' l-ICAO, l-Anness 2, li fih ir-regoli ta' l-arja, flimkien ma' Annessi oħra u xi dokumenti oħra ta' l-ICAO, bħall-ATM tal-PANS (Dok 4444) u l-Operazzjonijiet ta' l-Ajrulani tal-PANS (Dok 8168), fihom bosta regoli u proċeduri operattivi tali. L-ġhan tal-paragrafu 1.a tar-rekwiżiti essenzjali huwa li jistabbilixxi bis-setgħha ta' mandat, il-konformità mar-regoli u l-proċeduri komuni li huma kruċjali għas-sigurtà u li huma relatati ma' l-interazzjoni sigura bejn l-ajrulani. Dan il-principju, fir-rigward tar-regolazzjoni tas-sigurtà ta' l-utenti ta' l-ispezju ta' l-arja ta' l-ATM/ANS, huwa konsistenti b'mod sħiħ ma' l-Anness 6 ta' l-ICAO. Għalkemm la r-regoli SES u lanqas l-ESARRs ma fihom dispożizzjonijiet specifiċi dwar l-operazzjonijiet ta' l-ajrulani, ir-rekwiżiti għall-operazzjonijiet ta' l-arja jinsabu fl-EU-OPS. Dan il-paragrafu joħloq il-baži għal tali regoli ta' l-implementazzjoni dettaljati. Għandu jkun enfasizzat ukoll li dan l-objettiv tas-sigurtà bl-ebda mod ma jimmira li joħoloq regoli jew proċeduri ġoddha jew mhux meħtieġa fl-ispezju ta' l-arja mhux ikkontrollat (klassi G). Barra minn hekk, bħala kjarifika għal xi thassib imfisser fil-konsultazzjoni, tali regoli tas-sigurtà jridu jkopru ż-żona ta' moviment kollha, irrispettivament minn min jikkontrolla u/jew jimmaniegħja t-tarraffi tagħha. Fl-aħħar nett, il-kompetenza tal-piloti u kwistjonijiet tat-taħriġ, inkluži dawk fir-rigward ta' l-użu

ta' l-ispezju ta' l-arja, b'mod iddeliberat ma kinux indirizzati minn dan ir-RE, minħabba li digà huma koperti mir-Regolament Bažiku.

8. Barra minn hekk, titjira m'għandhiex issir mingħajr tagħmir li jiffunzjona tajjeb abbord l-ajruplan, inkluż naturalment dak it-tagħmir meħtieġ għall-ATM/ANS. In-nuqqas, l-užu hażin jew id-disfunzjoni ta' tali tagħmir jista' jwassal biex il-pilota ma jkollux referenzi f'ċerti kundizzjonijiet meteorologiċi, jew li l-kontroll tat-traffiku ta' l-ajru ma jkunx kapaċi jirċievi tagħrif dwar l-identità u l-pożizzjoni ta' l-ajruplan. Dan jista' jirriżulta fit-telfien ta' l-orjentazzjoni, it-telfien tal-kontroll, ħsara fl-ajruplan jew xi tagħmir tiegħu, jew anki kolliżjoni ma' xi ajruplan ieħor jew ma' l-art. Barra minn hekk, il-volum dejjem jikber tat-traffiku ta' l-ajru u l-limitazzjonijiet fil-kapaċită li qed jitfaċċaw joħolqu l-ħtiġijiet għal kuncetti operattivi godda, li fil-maġġoranza tal-kazijiet jeħtieġ l-għarr ta' tagħmir ATM/ANS ġdid fuq l-ajruplan. Minħabba din ir-raġuni, kien żviluppat il-punt 1.b; biex jimponi li tagħmir adattat relatat mas-sigurtà fi spazju ta' l-arja speċifiku jkun abbord u operattiv. L-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tat-tagħmir relatat ma' l-ATM/ANS li jkun abbord jinsabu principally fl-Annessi 6 u 10 ta' l-ICAO, imma r-rekwiżiti relatati mal-ġarr mandatorju tiegħu huma parti mill-ftehim Reġjonali ta' l-ICAO dwar in-Navigazzjoni bl-Ajru. Ghalkemm la r-regoli SES u lanqas l-ESARRs ma fihom dispożizzjonijiet generici dwar l-operazzjonijiet ta' l-ajruplan, ir-rekwiżiti għall-operazzjonijiet ta' l-ajru jinsabu fl-EU-OPS. Madankollu, regoli ta' l-implementazzjoni speċifici tar-Regolament (KE) Nru 552/2004 dwar l-interoperabbilità jistgħu jkunu adottati, bir-rekwiżiti fir-rigward tat-tagħmir ATM ta' l-ajruplan. Dan ir-RE se jippermetti li din il-prattika tkompli. It-test ta' l-abbozz tar-RE issa ġie emendat ftit biex jirreferi b'mod ċar għal dak it-tagħmir biss li huwa rilevanti fi-spazju ta' l-ajru partikolari.

Mitigazzjoni tar-riskji relatati mas-servizzi ATM/ANS

Servizzi ta' tagħrif ajrunawtiku

9. Is-servizzi ATM huma dipendenti fuq il-kwalită u l-puntwalită tal-forniment tat-tagħrif ajrunawtiku. Tagħrif żbaljat mogħiġi lill-ekwipaġġ ta' titjira jista' joħloq riskji sinifikanti għas-sigurtà tat-titjira. Tabilhaqq, kien hemm incidenti fil-passat principally ikkawżaati minn tali żabalji fid-dejta tal-bidu ta' l-AIPs nazzjonali, per eżempju. Tradizzjonalment id-dokumentazzjoni u t-tagħrif ajrunawtici kollha huma disponibbli għall-ekwipaġġ ta' titjira f'format stampat. Il-maġġoranza ta' dan u it-tagħrif issa hija disponibbli f'format elettroniku. L-importanza ta' tagħrif ajrunawtiku ta' kwalită għolja tiżdied b'mod sinifikanti bl-implementazzjoni ta' metodi u teknoloġiji godda. Hekk ġara fil-każ tas-sistemi tan-navigazzjoni mięrra bl-ajru bbażati fuq l-informatika u fil-kondiżjoni tat-tagħrif permezz ta' sistemi moderni ta' konnessjoni tad-dejta. Huwa għaldaqstant ovvju li l-kwalită tat-tagħrif ma tistax tkun iggarantita mingħajr ma tkun assigurata wkoll il-kwalită tad-dejta użata bħala l-ghajnej tagħha. Din hija r-raġuni għall-iżvilupp tal-paragrafu 2.a.1. Dan ir-rekwiżit huwa f'konformità ma' l-Anness 15 ta' l-ICAO, imma jmur aktar 'l-hin bil-ghan li jkopri l-ħtiġijiet li qed jiżviluppaw mill-iżvilupp mħaġġel tat-teknoloġija bbażata fuq id-dejta u kuncetti godda li qiegħdin jiżviluppaw, bħall-ġestjoni tat-tagħrif ajrunawtiku (AIM). Fl-ambitu tas-SES, paragrafu 1 ta' l-Anness IV tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005 jipprovdi rekwiżiti speċifici għall-kwalită tad-dejta tal-bidu. Dan ir-RE jkopri din il-kwistjoni. F'dan l-ambitu wkoll, il-kompieti ta' l-Aġenzija huma limitati għal dawk li għandhom rilevanza għas-sigurtà.
10. Kif kien spjegat fuq, it-tagħrif ajrunawtiku irid ikun ibbażat fuq dejta tal-bidu kkwalifikata u jrid jinżamm aġġornat. Dan, madankollu, mhux biżżejjed minnu nnifs. Il-kwalită tiegħu trid tinżamm matul il-fażjiet kollha tal-forniment tiegħu. Dan jassumi li t-tagħrif ajrunawtiku jrid ikun ipproċessat b'mod adattat u fornut f'format li jiftiehem lill-ekwipaġġi tat-titjiriet kollha, waqt li jkun żgurat li jkun fih id-dettalji rilevanti kollha. Jekk l-utent ma jistax jifhem id-dejta, din ma tistax twassal it-tagħrif meħtieġ. Dan iwassal għal riskji simili għal sitwazzjoni fejn m'hemm l-ebda dejta, jew aktar aġħar, għal sitwazzjoni fejn id-dejta tista' tkun interpretata b'mod hażin, biex tinħoloq

sitwazzjoni perikoluża. Dawn il-principji, iddikjarati f'paragrafu 2.a.2, huma mill-ġdid konsistenti ma' I-Anness 15 ta' I-ICAO, imma ġew estiżi biex ikopru I-forom kollha tat-teknoloġiji moderni bbażati fuq id-dejta użati għall-ġestjoni tat-tagħrif ajrunawtiku. Fl-ambitu tas-SES, ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005, Anness IV jipprovdi rekwiżiti specifiċi għall-forniment ta' servizz ta' tagħrif ajrunawtiku. Dan il-paragrafu se jippermetti li l-aspetti tas-sigurtà ta' dan ir-regolament ikunu integrati fis-sistema EASA.

11. Biex ikun ikkumplimentat il-qafas għat-tagħrif ajrunawtiku deskritt fuq, huwa wkoll essenzjali li jkunu stabbiliti modi u mezzi għall-komunikazzjoni tiegħu biex isseħħ b'mod imħaffef u mingħajr ma jinbidel il-kontenut tiegħu. Il-periklu maħluq mill-pussess ta' dejta żbaljata jew meta wieħed jircievi tali dejta tard wisq, huwa evidenti minn dak mistqarr fuq. L-ġhan tal-paragrafu 2.a.3 huwa li tkun żgurata t-t-trasmissjoni mħeffa u b'mod integrū tad-dejta u huwa konformi ma' I-Anness 15 ta' I-ICAO, li madankollu jidher li huwa limitat principally għall-applikazzjonijiet tradizzjonali f'dan il-qasam. Fl-ambitu SES, ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005, Anness IV jipprovdi rekwiżiti specifiċi għall-forniment ta' servizz ta' tagħrif ajrunawtiku, imma li ma jkoprux b'mod totali l-ġhan ta' dan ir-RE, per eżempju meta jiġi għall-forniment ta' dejta elettronika għall-avjonici ta' l-ajrulani. Din il-kwistjoni tqajmet mill-Kunitat għas-Sigurtà fl-Ajru, li adotta bidla fl-EU-OPS meta introduċa paragrafu ġdid 1.873, li se jkun ippubblikat dalwaqt u se jidhol fis-seħħ matul is-sajf ta' I-2008. Dan ir-RE huwa konformi ma' din id-dispożizzjoni. It-test ta' l-abbozz tar-RE kien emendat billi minflok 'integru' iddaħħal il-kliem 'protett minn interferenza u koruzzjoni', biex ikun aktar čar.

Is-servizzi meteoroloġiči

12. Is-sigurtà ta' ajruplan tista' tkun affettwata b'mod sinifikanti minn kundizzjonijiet meteoroloġiči hžiena fi kwalunkwe faži tat-titjira. Titjira li tidħol f'kundizzjonijiet meteoroliġiči hžiena tista' ġġarrab telfien tal-kontroll, hsara fatali fl-ajruplan jew titjira kkontrollata għal-ġo l-art, li kwalunkwe waħda minnhom twassal għal-telfien ta' l-ajruplan. Biex ikunu evitati tali sitwazzjonijiet, il-pilota jrid ikollu disponibbli, meta jippjana t-titjira u matul it-twettiq tagħha, it-tagħrif meteoroloġiku mistenni kollu – bħar-riħ fuq l-art u aktar l-fuq, il-viżibilità, il-kundizzjonijiet tat-temp attwali u mbassra, it-tipi tas-shab u l-gholi tagħhom, u l-pressjoni atmosferika – matul ir-rottu ppjanata, kif ukoll fl-ajrudromi tat-tluq u tad-destinazzjoni. Kif kien digħi ddikjarat fuq dwar it-tagħrif ajrunawtiku, il-kwalità tat-tagħrif ajrunawtiku ma tistax tkun iggarantita mingħajr ma tkun assigurata wkoll il-kwalità tad-dejta wżata bħala sors għaliha. Ghalkemm I-Anness 3, Pati I ta' I-ICAO fih tagħrif li għandu x'jaqsam mal-mezzi ta' mitigazzjoni li jiżguraw il-kwalità tad-dejta tal-bidu għat-tagħrif meteoroloġiku ta' l-ajrunawtika, huwa ma jipprovidx il-mezzi regolatorji għall-implimentazzjoni meħtieġa. Fl-ambitu SES, ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005, Anness III jipprovdi rekwiżiti specifiċi għall-forniment ta' servizzi meteoroloġiči, inkluża l-kwalità tad-dejta tal-bidu. Dan ir-RE jippermetti li l-aspetti tas-sigurtà jkunu ttrasferiti għas-sistema EASA. Il-paragrafu 2.b.1 jistabbilixxi l-baži ġuridika meħtieġa f'dan ir-rigward.
13. Hawn ukoll, il-kwalità tat-tagħrif meteoroloġiku għall-ajrunawtika trid tkun żgurata matul il-fażċijiet kollha tal-forniment tiegħu, li jfisser li jrid ikun ipproċessat sewwa, inkluż it-tbassir, kif ukoll fornut f'format li jiftiehem mill-piloti, li jridu jkunu kapaċi li fih isibu d-dettalji kollha rilevanti. Ir-riskji għas-sigurtà relatati ma' fehim hażin tad-dejta meteoroloġika huma eżattament l-istess, jekk mhux aghar, bħallikieku ma kien hemm ebda dejta, li potenzjalment iwassal lill-piloti biex jieħdu deċiżjonijiet perikoluži minħabba interpretazzjoni hażina tat-tagħrif. L-ġhoti puntwali tat-tagħrif meteoroloġiku huwa wkoll imperattiv. Jista' jseħħi incident serju jekk messaġġ SIGMET (li javża lill-avjaturi dwar fenomeni tat-temp perikoli b'mod sinifikanti) ikun ippromulgat tard wisq, li jwassal biex ajruplan mingħajr radar tat-temp miġrur abbord, itir ġo maltempata qawwija bir-ragħad. Il-paragrafu 2.b.2 joħloq mandat li tkun speċifikata l-kwalità, il-puntwalit u l-format tat-tagħrif meteoroloġiku għall-ajrunawtika u huwa bbażat fuq l-

Anness 3, Partijiet I u II ta' I-ICAO. Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005, Anness IV jipprovdi rekwiżiti spċifici għall-forniment ta' servizzi meteoroloġici. Bħal fuq, dan ir-RE jippermetti li l-aspetti tas-sigurtà jkunu ttrasferiti fis-sistema EASA.

14. Biex jingħalaq iċ-ċirkwit tal-garanzija dwar il-kwalità tat-tagħrif meteoroloġika għall-aġrunawtika li jirċievu l-utenti ta' I-ispażju ta' I-arja, il-paragrafu 2.b.3 jistabbilixxi bis-setgħa ta' mandat li l-komunikazzjoni u l-promulgazzjoni tat-tagħrif meteoroloġiku jseħħu fil-ħin u mingħajr ma jinbidel il-kontenut tagħhom. Ir-riskji għas-sigurtà hawnhekk huma simili ħafna għal dawk imsemmija fil-paragrafu ta' qabel. Dan il-principju jitnissel ukoll mill-Anness 15, imma hija mill-ġdid kwistjoni ta' teknoloġiji ġodda li qed jiżviluppaw, li se jtejbu l-kwalità, id-disponibbiltà u l-promulgazzjoni tat-tagħrif meteoroloġiku. Mezzi regolatorji għandhom għaldaqstant ikunu adattati biex jippermettu li l-aspetti tas-sigurtà jkunu ttrasferiti għas-sistema EASA. L-abbozz tar-RE issa ġie emendat għal raġunijiet ta' kjarifika biex jirreferi għas-servizzi MET u biex ikopri l-utenti relatati għas-sigurtà kollha. Barra minn hekk, bidla simili rigward ir-RE ta' qabel saret fir-rigward tal-ħtieġa li t-tixrid tad-dejta jkun protett b'mod adegwat.

Is-servizzi tat-traffiku ta' l-ajru (ATS)

15. L-ATS jiddependu b'mod qawwi fuq l-iskambju tad-dejta. Tagħrif dwar it-titjira u pariri u ordnijiet ta' I-ATC huma ta' natura operattiva, li jipprezentaw ċirkustanzi ġodda jew mibdula lill-pilota li jkun fil-kmand f'każijiet li għandhom impatt fuq id-deċiżjonijiet tiegħu/tagħha għat-taqbix jaġid minn tħalli. Biex tali tagħrif jew ordnijiet ikunu implementati b'mod sigur mill-pilota, iridu jkunu bbażati fuq dejta tal-bidu li hija korretta, shiħa u attwali. Ir-riskji għas-sigurtà li m'humiex aċċettabbli relatati għal dejta tal-bidu li tkun żbaljata jistgħu jkunu varji u ta' natura differenti, bħall-approvazzjoni ta' I-ATC biex wieħed jitlaq f'hi speċifiku minn livell ta' titjir speċifiku bbażat fuq tagħrif żabaljat dwar traffiku ta' l-ajru ieħor. Tali sitwazzjonijiet b'mod ċar se jwasslu għal tnaqqis fil-marġni tas-sigurtà antiċipati, telf tas-separazzjoni jew anki r-riskju ta' kolliżjoni ma' ajruplan ieħor. Ir-responsabbiltà li tkun żgurata l-kwalità tad-dejta użata bħala għajnej għal kwalunkwe servizz tat-traffiku ta' l-ajru hija imposta mill-paragrafu 2.c.1. Dan ir-rekwiżit essenzjali huwa konformi mal-principji fornuti mill-ICAO, principally fl-Annessi 11 u 2 kif ukoll fid-Dok 4444 tal-PANS-ATM, imma li madankollu ma jindirizzawx b'mod ċar ir-responsabbiltajiet dwar kif tkun żgurata l-kwalità tad-dejta tal-bidu. Dan ir-rekwiżit huwa diġà kopert mir-Regolament (KE) Nru 552/2004, Anness II, Parti B, paragrafi 3.1.1, 3.2.1 u 3.3.1, kif ukoll il-Paragrafu 4 ta' ESARR 6. Dan ir-RE jittrafserixxi l-aspetti tas-sigurtà lis-sistema EASA. Il-kliem ta' l-abbozz inizjali tar-RE kien issimplifikat biex jirreferi għall-ATS, mingħajr ma jsemmi b'mod speċifiku s-servizzi konsultattivi.
16. B'mod simili għal fuq, servizz ATC (jew servizz konsultattiv dwar it-traffiku ta' l-ajru) irid ikun kapaci jżomm livell adattat ta' kwalità u puntwalità. Per eżempju, it-telfien tas-separazzjoni jista' jkun ikkawżat minn ajruplan li bla intenzjoni hażina jingħata parir biex imur f'żona ta' unità TAS oħra b'mod li ma jkunx ikkoordinat. Dan b'mod ċar se jwassal għal tnaqqis fil-marġni tas-sigurtà ppjanat. Il-mitigazzjoni ta' tali riskji b'mod ċar teħtieg l-ipproċessar sewwa tas-servizzi tat-traffiku ta' l-ajru fornuti. Il-paragrafu 2.c.2 għandu l-ġhan li jimmitiga l-ipproċessar inadegwaw ta' kwalunkwe servizzi tat-traffiku ta' l-ajru, inkluzi l-iż-żbalji relatati mal-fatturi umani li jkun hemm. Bħal fuq, dan ir-RE jippermetti wkoll il-konformità ma' I-Anness 11. Fl-ambitu SES, ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005 jirreferi b'mod ġenerali għall-Anness 11 ta' I-ICAO. Għaldaqstant, dan ir-RE ma jintroduċix obbligi ġodda. Bidla simili għal dik imsemmija fil-paragrafu ta' fuq saret fl-abbozz ta' dan ir-RE.
17. Barra minn hekk, meta tintuża għoddha awtomatizzata biex tforri tagħrif jew pariri lill-utenti ta' I-ispażju ta' I-arja, il-kwalità u l-puntwalità ta' dak is-servizz iridu jkunu

żgurati. Jekk messaġġ għal servizz ta' tagħrif terminali awtomatizzat (ATIS) ma jitħejjiex b'mod puntwali, jista' jkun fih tagħrif falz dwar il-kundizzjonijiet tal-wiċċ tar-ranwej u jista' għaldaqstant iwassal għat-telfien tal-kontroll jew il-ħruġ mir-ranwej ta' l-ajrupal li jkun qed jllandja. Risku tas-sigurtà simili jista' jseħħi jekk it-tagħmir ATIS ma joperax b'mod adattat minħabba kwalunkwe raġuni teknika relatata mad-disinn, il-manifattura jew il-manutenzjoni tiegħu. Dan huwa l-ghan tal-paragrafu 2.c.3 li b'mod ġenerali jagħti appoġġ l-ill-objettivi stabbiliti mill-ICAO. Bħala eżempju, il-Kapitolu 8 ta' l-Anness 14, Volum I ta' l-ICAO, jistabilixxi principji għad-diskurri, il-manifattura u l-manutenzjoni adattati għal certi facilitajiet tan-navigazzjoni bl-ajru. Ir-Regolament (KE) Nru 552/2004 dwar l-interoperabbilità tas-SES jistabilixxi wkoll bażi ġuridika għal tali mizuri, imma mingħajr referenza espliċita li tkopri l-adattament għall-ġhan ta' dawn l-ghoddha awtomatizzati. ESARR 4 wkoll ikopru din il-kwistjoni b'mod ġenerali. Għaldaqstant, dan il-paragrafu jipprovd bażi adegwata għat-traspożizzjoni ta' dawn ir-rekwiziti.

18. L-ghan ta' l-ATC, fir-rigward tas-sigurtà, huwa li jevita kwalunkwe kolliżjoni bejn l-ajruplani, u bejn l-ajruplani u xi ostaklu fuq wiċċi l-art, kif ukoll li jipprovd pariri u tagħrif utli għat-tmexxija tajba tat-titjir. Servizz ATC huwa kombinazzjoni kumplessa ta' determinazzjoni tal-pożizzjonijiet relativi ta' l-ajruplani magħrufa fiż-żoni tar-responsabbiltà, il-ħruġ tat-tagħrif u l-approvazzjoni minħabba s-separazzjoni sigura u l-koordinazzjoni ta' l-approvazzjoni ma' forniture oħra ta' servizz ATC rilevanti f'żoni fil-ġnub. Biex ikunu mmitigati tali riskji mhux aċċettabbli għas-sigurtà, huwa meħtieġ li jkun hemm biżżejjed persunal disponibbli għal-livell mistenni tas-servizz u l-proċeduri użati jkunu adattati għall-ġhan maħsub għalihom. Barra minn hekk, fl-ATC dejjem hemm aspett qawwi ta' elementi operattivi lokali bħall-volum u n-natura tat-traffiku, id-disinn ta' l-ajrudrom u l-kundizzjonijiet meteoroloġiči, li kollha jridu jkunu indirizzati permezz ta' proċessi operattivi standardizzati. Dawn l-aspetti relatati għall-ippjanar u l-fatturi umani fl-ATC huma mmitigati permezz tal-paragrafu 2.c.4 li jitnissel mill-ġdid mill-principji ta' l-Anness 11 ta' l-ICAO u d-Dok 4444 tal-PANS-ATM. Barra minn hekk, fl-ambitu SES, ma ježistux tali rekwiżiti speċifici, imma bażi ġuridika għall-impożizzjoni tagħħhom kienet stabbilita minn referenza ġenerika għall-Anness 11 fir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005, Anness II, u għal operazzjonijiet kontinwi fir-Regolament (KE) Nru 552/2004, Anness II, Parti A. Dan ir-RE fih il-mandat meħtieġ biex jiżviluppa separazzjoni minn ostakli u perikli oħra mięrra bl-ajru, kif ukoll jenfasizza l-koordinazzjoni ma' volumi ta' spazju ta' l-arja fil-ġnub.
19. Anki jekk l-istruzzjoni jew l-approvazzjoni ATC huma korretti bħala tali u jqisu l-ambjent lokali b'mod speċifiku, xorta huwa possibbli li l-pilota ma jifhimx jew jipperċepixxi hażin it-tagħrif mogħti, minħabba interferenza, frażjoloġija li ma tkunx ċara jew nuqqas ta' proċeduri fejn meta jasal messaġġ dan jinqara lura. Dan jista' jwassal, per eżempju, għal sitwazzjoni fejn pilota jipperċepixxi hażin l-approvazzjoni mogħtija lil ajrupalan ieħor bl-istess tip ta' kodiċi, biex jitlaq il-pożizzjoni ta' waqfien fuq ir-ranwej u jieħu lill-ajrupalan fuq ir-ranwej attiva li f'dak il-ħin tkun qeqħda tirċievi ajrupalan li jkun qed jllandja, jew li jibda tluq għal livell ta' titjir li ma jkunx ingħata approvazzjoni biex juža. Żball bħal dan dejjem jikkawża incident serju u jista' anki jwassal għal incident katastrofiku. Il-paragrafu 2.c.5 jirrikjedi li tingħata mitigazzjoni biex tkun żgurata komunikazzjoni ċara, korretta u mingħajr ambigwit, bl-użu ta' frażjoloġija adattata u proċeduri fejn meta jasal messaġġ dan jinqara lura, bejn l-ARC u l-ajrupalan. Dan għal darb'oħra huwa konformi ma' l-Anness 11 u d-dokumenti PANS-ATM rispettivi. Fl-ambitu SES, ir-Regolament (KE) Nru 552/2004 dwar l-interoperabbilità joħloq bażi ġuridika għar-regoli ta' l-implimentazzjoni li jkoprū dan il-qasam, kif jagħmel dan il-paragrafu. Fuq il-bażi tal-kummenti li waslu matul il-konsultazzjoni, it-test ta' l-abbozz tar-RE kien immodifikat biex b'mod ċar jinkludi fih anki komunikazzjoni ATC mill-art għall-art (proċeduri u frażjoloġija). B'mod simili, ir-RE kien emendat biex jirreferi għall-'protezzjoni minn intrużjoni' minnflok il-kliem aktar qawwi 'hieles mill-intrużjoni'.

20. Problemi tekniċi fuq ajruplan jistgħu jikkawżaw lill-ajruplan iġgarab inċident jew li jagħmel inżul ta' emerġenza f'żona perikoluża, fejn ma jinstabx mill-ewwel, biex b'hekk joħloq riskju addizzjonali għas-sigurtà tal-passiġġieri u l-ekwipaġġ. Dik kienet ir-raġuni għaliex il-paragrafu 2.c.6 jipponi r-rekwiżiż li jkunu stabbiliti mezzi adattati għall-monitoraġġ ta' tali sitwazzjonijiet u, fil-każ ta' emerġenza, biex tinbeda ħidma kkoordinata ta' tfittxija u ta' salvataġġ għas-sejba u s-salvataġġ ta' dawk il-persuni fil-periklu. Dawn il-mezzi ta' mitigazzjoni huma konformi b'mod shiħ ma' dak li hu meħtieġ mill-ICAO, fil-każ ta' ġbid ta' l-attenzjoni tas-servizzi, kif deskrirt fl-Anness 11, Kapitolo 5, u sa fejn hu rilevanti fir-rigward tat-tfittxija u s-salvataġġ, kif stabbilit fl-Anness 12. Rigward is-SES, ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005 jagħmel referenza ġenerika għall-Anness 11 ta' l-ICAO, li jinkludi s-servizzi tal-ġbid ta' l-attenzjoni. Dan l-abbozz ta' RE huwa limitat għas-servizzi tal-ġbid ta' l-attenzjoni, u ma jinkludix l-implementazzjoni ta' ħidma ta' tfittxija u salvataġġ.

Is-servizzi ta' komunikazzjoni

21. Is-sigurtà tat-traffiku ta' l-ajru hija bbażata ħafna fuq il-komunikazzjonijiet mobbli fiż-żejjew direzzjonijiet bejn l-ajruplan u s-servizzi ATS ta' l-art u l-komunikazzjonijiet fiż-żejjew direzzjonijiet bejn servizzi ATS ta' l-art differenti. Dawn il-komunikazzjonijiet jistgħu jkunu implementati permezz tal-komunikazzjoni b'deja digitali jew komunikazzjoni tradizzjonali permezz tal-vuċi. Fil-każijiet kollha, il-kapaċitajiet tal-prestazzjoni tas-servizzi tal-komunikazzjoni jridu jkunu żgurati fir-rigward tad-disponibilità, l-integrità, il-kontinwità u l-puntwalità ta' dan is-servizz. Per eżempju, jekk l-ajruplani f'ambjent ta' traffiku ffullat f'daqqa waħda u mingħajr pre-avviż ma jirnexxilhomx jirċievu komunikazzjonijiet ATC, huma jkunu jridu jiżguraw is-separazzjoni sigura ta' wieħed mill-ieħor bil-kapaċità tagħhom biss, li jwassal għal sitwazzjoni perikoluża ħafna. Il-paragrafu 2.d.1 jindirizza r-rekwiżi tal-prestazzjoni għall-komunikazzjonijiet bħala element fundamentali tas-sigurtà tat-traffiku ta' l-ajru. Dan huwa f'konformità shiħha mal-kriterji tal-prestazzjoni tal-komunikazzjonijiet stabbiliti mill-ICAO fl-Anness 10 u fl-Anness 11 - Kapitolo 6, li t-tnejn li huma, madankollu, ma jindirizzawx b'mod konsistenti l-komunikazzjonijiet mill-art għall-art meħtieġa fis-servizzi tat-traffiku ta' l-ajru. Il-kwistjoni tas-servizzi tal-komunikazzjoni trid tqis ukoll it-teknoloġiji moderni li qed jiżviluppaw, bħalma huma l-konnessjonijiet tad-dejta digżitali, li potenzjalment jipperemettu li ssir komunikazzjoni, per eżempju, b'mod dirett mas-sistemi tal-ġestjoni tat-titjira ta' l-ajruplan. Fl-ambitu SES, is-servizzi ta' komunikazzjoni huma koperti mir-Regolament (KE) Nru 552/2004, Anness II, Parti B, paragrafu 4.1 dwar l-interoperabbilità. L-Aġenzija temmen li l-kliem ta' l-abbozz tar-RE jippermetti li jkunu indirizzati l-aspetti tas-sigurtà tas-servizzi tal-komunikazzjoni kollha, irrispettivament minn jekk iseħħux bil-vuċi jew bid-dejta, u jkopru wkoll il-komunikazzjonijiet mill-art għall-art.

Is-servizzi tan-navigazzjoni

22. L-avjazzjoni moderna hija dipendenti ħafna fuq il-mezzi tan-navigazzjoni bir-radju li jipprovdu tagħrif preċiż dwar il-pożizzjoni u l-hin għall-ajruplani fil-fażċiżiet differenti tat-titjira. Fl-aħħar għaxar snin, l-introduzzjoni ta' l-applikazzjonijiet differenti tan-navigazzjoni taż-żona (RNAV) ippermettiet l-operazzjonijiet ta' l-ajruplani fuq rotot ta' titjir preċiżi ħafna u b'hekk tejbet il-kapaċità ta' l-ispażju ta' l-arja disponibbi u l-prestazzjoni tat-traffiku ta' l-ajru. Tali metodu ta' navigazzjoni bbażat fuq il-prestazzjoni ġeneralment huwa dipendenti fuq il-kunċett ta' spazju ta' l-arja ddefinit, fuq it-tagħmir migrur bl-ajru, fuq l-infrastruttura ta' appoġġ fin-navigazzjoni u fuq il-kwalifikasi ta' l-ekwipaġġ ta' l-ajruplan. Nuqqas fis-servizzi tan-navigazzjoni, fil-maġġoranza tal-każijiet, ikollu konsegwenzi immedjati fuq il-livell tas-sigurtà. Ajruplan fin-navigazzjoni ta' żona bażika li f'daqqa waħda jitlef il-kapaċità tiegħu li jżomm bi preċiżjoni r-rotta ddefinita joħloq inċident u jikkawża riskju potenzjali li jitlef is-separazzjoni minima speċifikata minn ma' ajruplan ieħor jew kwalunkwe spazju ta' l-arja ssegregat. Dan isir aktar kruċjali meta tali sitwazzjoni sseħħi fl-eqqel ħin tax-xogħol tal-kontroll tat-traffiku ta' l-

ajru. Il-paragrafu 2.e.1 għaldaqstant jimmitiga l-perikli relatati mal-prestazzjoni tas-servizzi tan-navigazzjoni bbażati principally fuq għajnejiet differenti tan-navigazzjoni bir-radju. Dan huwa f'konformità shiha mal-principi pprovduti mill-ICAO fl-Annessi 6 u 10, kif ukoll id-dokumenti dwar in-navigazzjoni u l-pjanijiet ta' navigazzjoni reġjonali korrispondenti tiegħu. B'zieda ma' dak li digħi twettaq mill-ICAO, madankollu għandu jkun innutat li ammont kbir ta' teknoloġiji u metodi tan-navigazzjoni ġodda li qed jiżviluppaw sejkunu introdotti fil-gejjjeni abbord l-ajruplani, fl-art u fir-rigward tas-sistemi tan-navigazzjoni bbażati fuq is-satelliti, u probabbilment se jaffettwaw ukoll il-ħidmi regolatorji meħtieġa dwar is-sigurta. Is-servizzi tan-navigazzjoni digħi huma koperti mir-Regolament (KE) Nru 552/2004, Anness II, Parti B, paragrafu 5.1 dwar l-interoperabbilità. Din il-kwistjoni importanti dwar is-sigurta hija koperta b'mod adegwat mir-RE propost. Fuq il-baži tal-kummenti li waslu, l-Aġenzija aċċettat li tneħħi l-kliem li kien jillimita wisq mill-abbozz tar-RE li jirreferi biss għas-servizzi tan-navigazzjoni bbażati fuq ir-radju u, min-naħha l-oħra, aċċettat li tikkjarifika l-għan tagħha, mhux biss fil-forniment tal-pożizzjoni assoluta imma wkoll fil-forniment tal-pożizzjoni relativa, li tista' tisseqja għidha.

Is-servizzi ta' sorveljanza

23. Is-sigurta tat-traffiku ta' l-ajru fi spazju ta' l-arja kkontrollat u fl-ajrūporti jirrikjedi li l-pożizzjoni eżatta ta' l-ajruplani fl-arja u ta' ajruplani oħra u ta' vetturi ta' l-art fuq wiċċi l-art ta' l-ajrūport ikunu magħrufa mill-kontroll tat-traffiku ta' l-ajru u f'xi każijiet mill-piloti, meta jkunu qed jikkontrollaw is-separazzjoni sigura waħedhom. L-istruzzjonijiet u l-approvazzjoni tal-kontroll tat-traffiku ta' l-ajru kif ukoll l-azzjonijiet ta' kontroll fl-awto-separazzjoni, iridu jkunu ibbażati fuq dejta ta' sorveljanza preċiża, prodotta minn radars ta' l-art, riċevituri ta' l-art li jkejju l-pożizzjoni ta' l-ajruplan jew l-ajruplan innifsu li jittrażmetti lill-art id-dejta dwar il-pożizzjoni tiegħu ibbażata fuq is-satelliti. Is-sigurta ta' l-ajruplani tistà tkun affettwata direttament mill-kwalità tad-dejta tal-lokazzjoni. Jekk il-lokazzjoni eżatta ta' ajruplan fi spazju ta' l-arja kkontrollat tkun ipperċepita b'mod żbaljat dan jista' jwassal sabiex il-kontroll ta' l-ajru ma jwettaqx ħidma korrettiva fil-każ li ajruplan, mingħajr intenzjoni, jersaq qrib wisq għal żona ta' taħriġ militari attiv, li b'hekk inaqqs il-marġni tas-sigurta ppjanat għal tali attivitajiet. L-għan tal-paragrafu 2.f.1 huwa li jimmitiga r-riski tas-sigurta relatati għal tipi differenti ta' servizzi ta' sorveljanza, waqt li jitqiesu l-iżviluppi teknoloġici imminenti f'dan il-qasam ukoll. Dawn il-mezzi ta' mitigazzjoni huma wkoll f'konformità mas-SARPs ta' l-ICAO, li jitnissu principally mill-Anness 10, Volum 4, dwar is-sistemi ta' sorveljanza bir-radar u l-evilta ta' kollizjoni. Fl-ambitu SES, is-servizzi ta' sorveljanza huma koperti mir-Regolament (KE) Nru 552/2004, Anness II, Parti B, paragrafu 6.1, dwar l-interoperabbilità, li hija l-għan ukoll ta' dan il-paragrafu.

Il-ġestjoni tal-fluss tat-traffiku ta' l-ajru (ATFM)

24. Jekk titgħibba wisq il-kapaċitā ta' unità ATC jew kwalunkwe mis-setturi tagħha jew il-kapaċitā ta' ajrupport ta' riċeviment ta' traffiku, dan jista' jaffetwa b'mod negattiv il-livell tas-sigurta tat-traffiku ta' l-ajru. Is-servizzi ATFM kienu stabbiliti biex ikun evitat li l-kapaċitajiet jitgħabbew wisq. Huma jipprovdū tagħrif preċiż u attwali tat-traffiku ta' l-ajru ppjanat li jaffettwa forniture ta' servizz differenti u jikkoordinaw jew jinnegozjaw it-tibdil fir-rotot jew id-dewmien fil-fluss tat-traffiku, biex jevitaw milli jseħħu sitwazzjonijiet fejn il-kapaċitajiet jitgħabbew wisq. Dawn is-servizzi tal-ġestjoni tal-fluss kien organizzati kemm permezz ta' unità operattiva cċentralizzata unika kif ukoll permezz ta' unitajiet lokali jew reġjonali. Il-kompli ta' l-unità cċentralizzata jitqiesu bħala funzjoni regolatorja mwettqa mill-Kummissjoni Ewropea, permezz ta' delega lil organizzazzjonijiet oħra; għaldaqstant ir-rekwiżi tas-sigurta relatati jridu jkunu ddefiniti fl-artikoli tar-Regolament Bażiku. Min-naħha l-oħra, is-servizzi ATFM lokali jew reġjonali jistgħu jitqabblu mal-forniment ta' servizz, u r-rekwiżi tas-sigurta tagħhom huma imposti permezz ta' rekwiżi essenziali adattati. Il-paragrafu 2.g.1 kien żviluppat biex jaħseb għall-perikli kkawżati minn talbiet qawwija wisq għal forniment ta' servizz li

jkunu relatati għal tali unitajiet lokali jew reġjonali, li joperaw b'mod indipendenti jew bħala parti minn fornitur ta' servizz ATS. Fl-ambitu ICAO, I-ATFM kienet rikonoxxuta u indirizzata per eżempju fid-Dok 4444 – PANS-ATM u fil-pjanijiet ta' navigazzjoni bl-ajru reġjonali. Fir-rigward ta' l-ambitu SES, qed jitħejja l-abbozz tar-regoli ta' implementazzjoni permezz ta' process ta' mandat ta' l-EUROCONTROL.

Il-ġestjoni ta' l-ispażju ta' l-arja (ASM)

25. L-ghan ta' servizz ASM huwa li jiddefinixxi l-istrutturi ta' l-ispażju ta' l-arja temporanji, li jimmaniġġja l-allokazzjoni tagħhom għall-utenti ta' l-ispażju ta' l-ajru specifiċi, li jissorvelja l-użu tagħhom u li jforni tagħrif preċiż u attwali dwar id-disponibilità ppjanata u attwali għat-traffiku ta' l-ajru ġenerali. Servizz ASM irid jiġgura koordinazzjoni effettiva u skambju puntwali ta' tagħrif preċiż bejn l-unitajiet tal-kontroll tat-traffiku ta' l-ajru rilevanti, ma' utenti militari, ma' l-ATFM u ma' utenti oħra ta' l-ispażju ta' l-arja meta jkun adattat. Il-preċiżjoni tat-tagħrif dwar l-i-status ta' dawn l-istrutturi ta' l-ispażju ta' l-arja, kif ukoll id-distribuzzjoni puntwali tiegħu u l-koordinazzjoni effettiva bejn il-fornituri rilevanti ta' l-ispażju ta' l-arja u ta' servizz, għandha effett b'mod dirett fuq it-tmexxija sigura tat-titjiriet. In-notifika ta' tagħrif hażin, fl-ambitu tal-hin u l-livelli tat-titjiriet, fuq id-disponibilità ta' kuljum ta' rottu kondizzjonali tista' twassal sabiex il-kontroll tat-traffiku ta' l-ajru japprova ajruperan li juža din ir-rottu kondizzjonali u jgħaddi minn żona ta' periklu attiv. Dan ikun incident serju li jista' jkollu konsegwenzi katastrofici. L-ASM kien organizzat b'mod specifiċu fuq livell strateġiku, pre-tattiku u tattiku. Il-kompliti tal-livelli strateġiku ta' l-ASM jitqiesu bħala funzjonijiet regolatorji organizzati mill-Istati Membri, u għaldaqstant il-kundizzjonijiet tas-sigurtà relatati jridu jkunu imposti permezz ta' dispożizzjonijiet specifiċi fir-Regolament Bażiku. Min-naħa l-oħra, il-livelli pre-tattiku u tattiku ta' l-ASM jista' jitqies mill-Istati Membri bħala forniment ta' servizz; ir-rekwiżiti tas-sigurtà tagħhom għandhom għaldaqstant ikunu mposti permezz ta' rekwiżiti essenzjali adattati. Dan huwa l-objettiv tal-paragrafu 2.h.1 (b'żieda mar-RE organizzattivi ġeneriči), li jitnissu b'mod dirett mill-kunċett ta' l-ASM deskrīt mill-ICAO, u jikkonforma mar-regoli ta' implementazzjoni tas-SES dwar l-użu flessibbli ta' l-ispażju ta' l-arja (FUA). Madankollu, ir-RE joħloq ukoll bis-setgħa ta' mandat, l-iżvilupp ta' aktar regoli ta' implementazzjoni li jimmitigaw riskji tas-sigurtà differenti relatati ma' din l-attività.

Mitigazzjoni tar-riskji relatati mas-sistemi u l-kostitwenti

Generali

26. Is-servizzi ANS/ATM huma bbażati fuq xibka kumplessa ta' sistemi u kostitwenti differenti li jiffurmaw l-infrastruttura teknika tal-kunċett ta' l-operazzjonijiet. Dawn is-sistemi u l-kostitwenti huma installati jew fuq l-ajruperan jew fl-art jew huma parti minn kostellazzjoni bbażata fl-ispażju. Flimkien huma jikkontribwixxu għall-forniment ta' servizz li jrid ikun sigur. Għaldaqstant, ir-rekwiżiti essenzjali proposti jistipulaw fil-paragafu 3.a.1 li s-sistemi u l-kostitwenti jridu jkunu ddisinjati, immanifatturati, miżmuma u operati sewwa biex jiżguraw li jkunu adattati għall-għan li għalih inħolqu. Jekk dan ma jkunx il-każ, se jkun hemm riskju potenżjali li jintilef servizz essenzjali b'mod parpjali jew totali. Fl-ambitu SES, is-sistemi u l-kostitwenti huma koperti mir-Regolament (KE) Nru 552/2004 li jistabilixxi bażi ġuridika għal aktar implementazzjoni bil-ġħan li tkun żgurata l-interoperabilità fl-EATMN kollu, imma mingħajr objettivi tas-sigurtà ddettaljati. Ir-RE proposti fil-punt 3 u deskrīt f'dan il-paragafu, u dawk ta' hawn taħt, itejbu c-ċertezza ġuridika billi joħolqu bażi ġuridika aktar čara għall-iżvilupp ta' regoli ta' l-implementazzjoni ddettaljati. L-abbozz tar-RE kien emendat, fuq il-baži tal-kummenti li waslu, biex jinkludi fih l-installazzjoni ta' sistemi biex ikopri l-infrastrutturi ta' appoġġ kruċjali, li huma essenzjali għall-forniment tas-servizzi ATM/ANS, u t-tieni nett biex jillimita l-applikabilità tagħhom għal dawk relatati għat-tagħrif ATM/ANS. Bħala kjarifika ġenerali, għandu jkun innotat li l-proċeduri operattivi

kienu koperti minn rekwiżiti essenziali oħra relatati għas-servizzi u l-fornituri tas-servizzi. It-tieni nett, it-terminu 'adattati għall-għan li għalihi inħolqu' hawnhekk qed jintuża biex tkun koperta l-funzjonalità maħsuba, li għandha wkoll rilevanza għas-sigurtà.

L-integrità, il-prestazzjoni u l-affidabbiltà tas-sistemi u l-kostitwenti

27. Il-paragrafu 3.b.1 jibni fuq ir-rekwiżiti essenziali ta' qabel, jirfina l-kuncett li s-sistemi u l-kostitwenti jridu jissodisfaw il-livell mistenni ta' prestazzjoni għall-kundizzjonijiet operattivi tagħhom kollha previsti u għall-ħajja operattiva kollha tagħhom. Ir-radars iridu jiffunzjonaw skond l-ispeċifikazzjonijiet tagħhom fiċ-ċirkustanzi meteoroloġiči previsti kollha; per eżempju, ir-rotazzjoni ta' l-antenna ma tridx tinbidel meta tkun installata fil-pajjiżi tat-tramuntana, fejn l-antenna tista' tkun miksija bis-silġ, jew meta tkun installata f'siti kostali affettwati minn irwiefen qawwija. Fuq il-baži tal-kummenti li waslu, l-abbozz tar-RE kien emendat biex isir aktar konsistenti u biex ikun limitat għall-prestazzjoni relatata ma' l-objettivi tas-sigurtà, biex ikun iċċarat li objettivi oħra tal-prestazzjoni m'humiex koperti. Kien iċċarat ukoll li l-addattament għall-għan irid jintwera.

Id-disinn tas-sistemi u l-kostitwenti

28. Li sistemi u kostitwenti jiffunzjonaw tajjeb jista' jkun iggarantit biss jekk esperjenzi ta' nuqqasijiet fid-disinn tagħhom, li jwasslu għal aspetti perikoluži, ma jithallewx mingħajr attenzjoni meħtieġa, u b'hekk jinfetaħ bieb biex dawn l-avvenimenti jseħħu mill-ġdid. Għaldaqstant il-paragrafu 3.c.1 jeħtieg li, fejn ikun adattat, id-disinn tas-sistemi u l-kostitwenti jrid ikun ibbażat fuq il-kontroll tal-kwalità, biex ikun żgurat li l-esperjenza ta' aspetti perikoluži dejjem twassal għal ħidma korrettiva fid-disinn.
29. L-esperjenza wriet li mhux bizzżejjed li jkun żgurat li d-disinn tas-sistemi jew il-kostitwenti jkun adattat bħala objettiv waħdieni. Aspett perikoluż ta' transponder ta' ajruplan jista' jseħħi biss meta hu jew l-antenna tiegħu jkunu installati fl-ajruplan, jew meta jkun affettwat minn diversi domandi f'ambjent ta' traffiku reali. L-ġħan tal-paragrafu 3.c.2 huwa li jirrikjedi li d-disinn tas-sistemi u l-kostitwenti jevalwahom sewwa bħala parti minn sistema jew kuncett totali. L-abbozz tar-RE kien emendat ftit fuq il-baži tal-kummenti li waslu.
30. Waħda mill-aktar aspetti importanti tad-disinn tas-sistemi u l-kostitwenti hija l-kompatibilità mal-kapaċitajiet u l-prestazzjoni umani fil-modi kollha ta' l-operazzjonijiet. Per eżempju, id-disinn ta' l-instazzjonijiet tax-xogħol tal-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru inkluži l-mudelli multi-modali jridu jkunu kompatibbli mal-prattiċi tal-kontrolluri u jridu jkunu ddisinjati biex il-kontrollur, imħarreġ biex jużahom, ikun jista' jwettaq b'mod sigur il-kompli assoċċjati kif ukoll jimmaniġġja l-iż-żbalji li jistgħu jseħħu. Il-paragrafu 3.c.3 jillimita tali perikli billi jžid din il-kompatibilità mal-fatturi umani bħala kundizzjoni kumplimentari għad-disinn tas-sistemi u l-kostitwenti.
31. Iffunzjonar tajjeb tas-sistemi u tal-kostitwenti, spiss jiddeppendi fuq elementi esterni, bħalma hi s-sors ta' l-enerġija jew it-tiksi ħestern, jew jista' jkun affettwat b'mod negattiv mill-attivitajiet umani. Il-mitigazzjoni ta' tali perikli jista' f'xi kaži jkun jeħtieg faċilitajiet jew arranġamenti speċifiċi għas-sorveljanza u l-kontroll tagħhom. Il-paragrafu 3.c.4 jistabbilixxi mandat legali biex dan ikun impost, meta jkun meħtieġ min-natura ta' l-attività. Biex titneħha kwalunkwe ambigwità fir-rigward tad-distinzjoni bejn l-aspetti tas-sigurtà differenti, ir-referenza għal 'interazzjonijiet perikoluži' għet mibdula bil-kliem 'interazzjonijiet ta' ħsara mingħajr intenzjoni'.
32. Huwa ovvju li s-sistemi u l-kostitwenti ma jistgħux jipprovd u għal servizz mhux mistenni jekk ma jkunux installati. Il-paragrafu 3.c.5 johloq l-obbligu fuq l-organizzazzjoni responsabbi biex tiżgura li se jkun fornut tagħrif adattat għal dawn l-

għanijiet. Bħala punt ta' kjarifika, dan l-obbligu ma jkopix ir-responsabbiltajiet ta' l-utenti u jista' ma jkopix it-tagħrif kollu relatat ma' l-ambjent operattiv maħsub.

Livell kontinwu ta' servizz

33. Fil-maġġoranza tal-kažijiet fejn is-sigurtà hija kruċjali, is-sistemi u l-kostitwenti jridu jkunu sorveljati biex ikun żgurat li l-livell tas-servizz ma jinbidilx b'mod negattiv. Hekk jiġri, per eżempju, b'xi sistemi tan-navigazzjoni, li l-integrità, l-affidabilità u l-istabbilità ta' l-operazzjonijiet tagħhom iridu jkunu ssorveljati kontinwament. In-nuqqas ta' tali miżuri jista' jwassal għal riskju potenżjali li l-ajrupalan jikser is-separazzjoni minima meħtieġa minħabba problema fin-navigazzjoni. Dik kienet ir-raġuni għaliex kien žvilupp il-paragrafu 3.d.1, ibbażat fuq principji simili kif iddefiniti mill-Anness 10 ta' l-ICAO, biex tkun żgurata s-sorveljanza kontinwa tas-sistemi u l-kostitwenti fejn is-sigurtà hija l-aktar kruċjali. Fuq il-baži tal-konsultazzjoni, l-ġhan tas-sorveljanza kien iddefinit b'mod espress bħala li jkopi l-prestazzjoni rrelata mas-sigurtà u l-integrità tas-sistemi u, fejn ikun adattat, il-kostitwenti tagħhom.

Modifika tas-sistemi u l-kostitwenti

34. Il-paragrafu 3.d.2 jiddetermina li l-modifika tad-disinn tas-sistemi u l-kostitwenti jrid jitwettaq b'mod xieraq. Modifika jew konfigurazzjoni ġdida tas-sistema ghall-iproċessar tad-dejta tat-titjira użata fil-forniment tas-servizz ATC, jekk ma titwettaqx sewwa, tista' twassal għat-telfien totali tas-servizz essenzjali tat-traffiku ta' l-ajru f'volum sinifikanti ta' l-ispażju ta' l-arja li jikkawża riskju maġġuri għas-sigurtà ta' l-ajrupalani kollha kkontrollati f'dan l-ispażju ta' l-arja. L-objettiv tal-paragrafu 3.e.1 huwa li jordna bis-saħħa ta' mandat li kull bidla, modifika jew konfigurazzjoni mill-ġdid iridu jkunu introdotti b'mod ikkontrollat.

Mitigazzjoni tar-riskji relatati mal-kwalifikazzjoni tal-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru

Generali

35. Huwa ovvju li l-forniment ta' servizz ATS sigur huwa pilastru essenzjali fis-sigurtà tat-traffiku ta' l-ajru. Dan jista' jinkiseb biss billi tkun żgurata l-kompetenza tal-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru. Hemm fehim ġenerali li l-ewwel kompetenza meħtieġa hija l-gharfiem teoretiku. Minħabba li nuqqas ta' maturità biex wieħed jassimila t-taħbiġ ta' xejra esigenti titqies bħala periklu sinifikanti, hemm il-ħtieġa li tkun formuta protezzjoni kontra tali riskju. L-iffissar ta' l-età minima tista' tkun għażla waħda, imma tali rekwiżit huwa relattivament nieqes mill-flessibilità u ma jqisx it-tipi diversi ta' taħbiġ, jew il-livelli differenti tal-maturità f'individwi ta' l-istess età. Għaldaqstant kien ippreferut li tingħata definizzjoni ta' rekwiżit essenzjali li jista' jkun žvilupp b'mod adattat permezz tar-regoli ta' l-implementazzjoni jekk ikun meħtieġ. Dan il-principju ġenerali huwa stabbilit fil-paragrafu 4.a.1, li huwa konformi b'mod shiħ ma' l-Anness 1 ta' l-ICAO dwar il-licenzji tal-personal. Wieħed jista' jinnota hawnhekk ukoll, f'sens aktar ġenerali, li din it-taqsimha kollha ta' l-abbozz tar-rekwiżiti essenzjali dwar il-kwalifikati tal-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru, tfori qafas regolatorju konsistenti, li se jippermetti li jkunu indirizzati r-rekwiżiti fil-kwalifikati meħtieġa ta' personal ieħor, jekk ikun deċiż hekk, f'ambjent ANS/ATM modern u li jinbidel kontinwament. Barra minn hekk, l-abbozz tar-rekwiżit essenzjali žvilupp f'dan il-qasam huwa konformi mad-Direttiva 2006/23/KE dwar il-licenzja Komunitarja ghall-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru.

Għarfien teoretiku

36. Għarfien teoretiku inadegwat jista' jżomm kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru milli jipperċepixxi l-ambjent tat-traffiku ta' l-ajru jew li jifhem kif l-attivitajiet tiegħi tagħha jistgħu jaffettwaw. Aspett bażiċċu importanti li m'għandux jintesa waqt l-iż-żvilupp tar-rekwiżiti essenzjali huwa li jridu jkunu proporzjonati għall-objettiv tas-sigurtà.

Għaldaqstant, il-firxa ta' dan I-għarfien teoretiku trid tkun ibbilanċjata bil-kumplessità tal-funzjonijiet imwettqa u pproporzjonata għar-riskji assoċjati mat-tip ta' servizz imsemmi. Dan huwa l-principju bażiku tal-paragrafu 4.b.1, li jippermetti li r-regoli ta' I-implementazzjoni jkunu żviluppati waqt li jitqiesu r-rekwiżiti differenti ta' persunal differenti f'ambjenti differenti.

37. Il-livell ta' I-għarfien teoretiku meħtieg jista' jintlaħaq biss permezz ta' taħriġ adattat. Taħriġ mhux adegwat jew mhux adattat għall-kontrolluri tat-traffiku ta' I-ajru jista' jwassal għall-forniment ta' tagħrif żbaljat jew struzzjonijiet żbaljati lill-ajrulani, għal pratti ġġi differenti li jagħmlu diffiċċi I-interazzjoni ma' I-ajrulani, jew, f'xi każiġiet, anki għat-telfien ta' servizz essenzjali. Għal dawn ir-raġunijiet, huwa ta' importanza vitali li tkun żgurata I-kwalità tat-taħriġ, permezz ta' evalwazzjoni kontinwa matul it-taħriġ jew eżamijiet adattati, u li I-għarfien teoretiku jkun akkwistat u miżum sewwa. Il-paragrafu 4.b.2 jikkonċentra fuq il-forniment tal-baži ġuridika għall-ħtieġa ta' tali metodi ta' taħriġ.
38. Ikun xi jkun il-livell tal-kompetenza, maż-żmien dan jista' tiddeterjora. Jekk dan it-tnaqqis tal-kompetenza jkun sinifikanti, dan jista' tikkostitwixxi riskju għall-kwalità tas-servizz fornut u jista' tagħmel ħsara lis-sigurtà ta' I-ajrulani. Galdaqstant, hemm ħtieġa ċara li permezz ta' evalwazzjoni jew eżamijiet regolari jintwera li I-kompetenza ma ddeterjoratx. Tabiħhaqq, il-paragrafu 4.b.3 jistabbilixxi I-ħtieġa li jinżamm I-għarfien teoretiku u jintrodu I-kuncett ta' esperjenza f'dan il-qasam. L-abbozz tar-rekwiżit essenzjali jippermetti wkoll I-aġġustament tal-perjodu bejn I-evalwazzjoni skond il-kumplessità tal-funzjonijiet imwettqa u li dan ikun adattat skond ir-riskji assoċjati mat-tip ta' servizz. Aktar ma jkunu kumplessi I-funzjonijiet imwettqa, meta jitqies I-ambjent operattiv, iqsar se jkun il-perjodu bejn I-evalwazzjoni.

Hiliet prattiċi

39. Il-ħiliet prattiċi huma t-tieni kompetenza kruċjali li kontrollur tat-traffiku ta' I-ajru jrid ikollu. Kif iddiċċarat fuq fil-każ ta' I-għarfien teoretiku rekwiżit, it-talba għall-ħiliet prattiċi trid tkun ipproportionata għall-objettiv tas-sigurtà u tiddependi fuq il-kumplessità tal-funzjonijiet imwettqa u tar-riskji assoċjati mat-tip ta' servizz. Il-paragrafu 4.c.1 jistabbilixxi I-ħtieġa li jkun akkwistat u miżum il-livell adattat ta' ħiliet prattiċi. L-abbozz tar-rekwiżit essenzjalijispeċificika wkoll ħames oqsma ewlenin li fihom iridu jkunu żviluppati u miżumma I-ħiliet prattiċi, mingħajr, madankollu, ma jkunu llimitati biss għall-punti elenkti.
40. Barra minn hekk, wieħed jista' jkun čert biss li I-ħiliet prattiċi meħtieġa kienu akkwistati u miżumma sewwa meta dan jintwera lil parti terza, li titqies bħala assessur. Il-principju bażiku hija r-raġuni għall-paragrafu 4.c.2.
41. M'hemmx għalfejn jingħad li, fil-każ tal-ħiliet prattiċi, il-wiri tal-konformità jrid iseħħ permezz ta' evalwazzjoni jew eżamijiet regolari, biex ikun żgurat li I-kompetenza ma ddeterjoratx maż-żmien. Hawn ukoll, il-perjodu bejn I-evalwazzjoni jista' jvarja skond il-kumplessità tal-funzjonijiet imwettqa u I-livell tar-riskju assoċjat mal-kompli mwettqa. Aktar dettalji dwar il-kontenut u I-firxa ta' I-standards tat-taħriġ u I-frekwenza ta' I-evalwazzjoni jippermetti se jkunu ddefiniti mir-regoli ta' I-implementazzjoni relatati. Il-paragrafu 4.c.3 joħloq mandat ġuridiku biex ikopri r-rekwiżiti għall-evalwazzjoni regolari ta' tali ħiliet. L-abbozz tar-RE propost kien emendat ftit biex jiddikjara li I-frekwenza ta' I-evalwazzjoni regolari tista' tkun ipproportionata mhux biss mal-livell tar-riskju assoċjat, imma wkoll mal-kumplessità tal-kompli mwettqa.

Kapaċità fil-lingwa

42. Kif diġà huwa aċċettat fuq livell internazzjonali fil-komunità ta' I-avjazzjoni u minqux bħala rekwiżit fl-Anness I ta' I-ICAO, kif ukoll stabbilit mid-direttiva ta' I-UE dwar l-iċċenzja Komunitarja ta' kontrollur tat-traffiku ta' I-ajru, irid ikun żgurat li I-kontrolluri tat-traffiku ta' I-ajru jistgħu juru I-abilità li jitkellmu u jifhmu bl-Ingliz sa livell sodisfaċenti. L-užu ta' lingwa komuni huwa vitali għas-sigurtà tat-titjiriet. Il-paragrafu 4.d.1 jistabbilixxi I-baži ġuridika għall-kontrolluri tat-traffiku ta' I-ajru biex juru I-kapaċità li jikkomunikaw bl-Ingliz b'mod effettiv.
43. Minħabba li huwa awtorizzat li I-piloti jużaw lingwa lokali f'ċerti volumi ta' I-ispazju ta' I-arja, minħabba raġunijiet tas-sigurtà ma jistax ikun evitat li tkun imposta kapaċità simili fil-lingwa lokali fuq dawk il-kontrolluri tat-traffiku ta' I-ajru li jservu tali spazju ta' arja. Din hija r-raġuni għat-twaqqif tal-paragrafu 4.d.2.

Strumenti tat-Taħriġ Sintetiċi

44. Strumenti tat-Taħriġ sintetiċi jintużaw dejjem aktar spiss fit-Taħriġ fl-avjazzjoni moderna u fil-wiri tal-ħiliet prattiċi. L-Agenzija tqis li huwa meħtieġ għaldaqstant li jkun hemm il-possibilità li timponi rekwiżiti kwalitattivi fuq il-livell tal-prestazzjoni tagħhom, fejn ikun meħtieġ u kif ikun adattat għat-Taħriġ fornut. Il-paragrafu 4.e.1 jordna dan I-objettiv.

Kors ta' Taħriġ

45. Princípiju bažiku ħafna ta' taħriġ adattat huwa li għandu jitwettaq permezz ta' kors ta' taħriġ. B'dan il-mod, ikun żgurat livell adegwat ta' standards uniformi fit-Taħriġ. Is-sinifikat ta' metodi ta' taħriġ fir-rigward ta' servizzi siguri wassal biex dan ikun meħtieġ fil-livell ta' rekwiżit essenzjali, permezz tal-paragrafu 4.f.1.
46. In-nuqqas ta' elementi neċċesarji fil-programm ta' taħriġ jista' jiproduċi kontrolluri tat-traffiku ta' I-ajru li m'humiex kapaci jippani sitwazzjonijiet kruċjali, u b'hekk joħolqu I-periklu. Għal din ir-raġuni, I-abbozz tar-rekwiżiti essenzjali jinkludi I-ħtieġa ta' pjan ta' taħriġ fil-paragrafu 0.

Għalliema

47. Il-kwalità tal-kors tat-Taħriġ m'hijiex I-uniku kriterju għal taħriġ tajjeb. Il-kwalifikasi ta' I-ghalliema huma wkoll fattur sinifikanti fit-tagħlim generali. Dan naturalment jinkludi I-ġħarfien adattat fil-qasam fejn se jingħata t-taqħlim. Kif ukoll il-kapaċità li jintużaw metodi ta' tagħlim adattati. Il-paragrafu 4.g.1 jindirizza din il-kwistjoni. Huwa bbażat, għal darb'oħra, fuq I-Anness 1 ta' I-ICAO u huwa diġà implimentat fid-Direttiva dwar il-iċċenzji tal-kontrolluri tat-traffiku ta' I-ajru. Il-kontenut ta' I-abbozz tar-RE kien iċċarat fuq il-baži tal-kummenti li waslu billi kien impost li I-ghalliem irid juri wkoll I-abilità tiegħu/tagħha li juža tali metodi ta' tagħlim.
48. M'hemmx għalfejn jingħad li I-kriterji dwar il-kwalifikasi kienu ddisinjati biex japplikaw mhux biss għat-tagħlim teoretiku, imma wkoll għat-tagħlim dwar il-ħiliet prattiċi. Madankollu, it-Taħriġ dwar il-ħiliet prattiċi jirrikjedi, min-natura tiegħu, tipi ohra ta' kwalifikasi wkoll. Huwa aċċettat b'mod wiesa' li I-ghalliem irid ikun jaf, u jkollu esperjenza ta', I-ambjent u I-proċeduri li fihom se jingħata t-taqħlim. L-ghalliem ukoll irid jirċievi taħriġ ta' aġġornament li jiżgura li I-standards tat-tagħlim jinżammu aġġornati. Il-paragrafu 4.g.2 jintroduċi mandat ġuridiku li jirregola I-kwalifikasi għat-tagħlim dwar il-ħiliet prattiċi. Bħall-każ tat-tagħlim teoretiku, I-abbozz tar-RE kien iċċarat fuq il-baži tal-kummenti li waslu billi impona li I-ghalliem ukoll irid juri I-abilità tiegħu/tagħha fl-užu tal-metodi tat-taqħlim.

49. Il-paragrafu 4.g.3 jirrikjedi li l-ghalliem ikun jew kien intitolat li jaġixxi bħala kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru. M'hemmx għalfejn jingħad li l-ghalliem, meta jissorvelja kontrollur student fuq il-post tax-xogħol, irid iwettaq azzjonijiet immedjati u adattati jekk l-istudent jagħmel żball ta' ġudizzju u jippermetti li tiżviluppa sitwazzjoni sa punt perikoluż. Dan għal darb oħra huwa konformi ma' l-Anness I ta' l-ICAO u mad-Direttiva ta' l-UE.

Assessuri

50. Kif deskritt fuq, hemm il-ħtieġa għal evalwazzjoni jew eżami tal-ħiliet prattiċi, biex ikun ivverifikat li l-kompetenza adattata kienet akkwistata u nżammet. Dan il-prinċipju komuni kien, għal darb oħra, digħi stabbilit, u l-esperjenza turi li dawn l-evalwazzjonijiet jistgħu jkunu effiċjenti biss jekk l-assessuri (jew l-eżaminaturi) jkunu kkwalifikati kif jixraq. Il-paragrafu 4.h.1 jistabbilixxi l-kriterji dwar il-kwalifikati li jridu jintwerew mill-assessuri biex ikunu jistgħu jevalwaw il-ħiliet ta' kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru b'mod adattat u armonizzat. L-obbligu li tintwera l-kapaċită li wieħed jevalwa żdiedet mar-RE fuq il-baži tal-kummenti li waslu.
51. Kif kien spjegat digħi fil-każ ta' l-ghalliema, l-assessur irid ikun jew kien intitolat li jaġixxi bħala kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru. Dan ir-rekwiżiż, stabbilit fil-paragrafu 4.h.2, imur lil hinn minn dak li huwa rekwiżiż mill-ICAO jew mid-Direttiva ta' l-UE; madankollu, dan jinħass mill-Aġenzija li huwa meħtieġ, fuq il-baži ta' l-esperjenza akkwistata firrigward tas-sigurtà, li turi li persuna ekwivalenti biss tista' tiġġidika sewwa il-kompetenza ta' kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru.

Is-saħħha medika ta' kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru

52. Huwa evidenti li l-persuni kollha li jforġu servizzi ATC jridu jkunu f'saħħithom mil-lat fiżiku u mediku, Waqt li titqies in-natura kruċjali tas-sigurtà u r-rekwiżiți speċifiċi tipiči ta' tali funzjonijiet. Dan huwa l-prinċipju bažiku stabbilit bħala l-kriterju mediku għal kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru fil-paragrafu 4.i.1.
53. Rekwiżiți dettaljati li juru tali adattament se jkunu stabbiliti fir-regoli ta' l-implementazzjoni rispettivi. Dawn iridu jagħtu d-dettalji ta' kif irid isir il-wiri tan-nuqqas ta' kwalunkwe mard jew diżabilità, li jirrendi lill-persuna li tforni servizz ATC mingħajr il-kapaċită li twettaq sewwa l-kompli necessarji, jew li twettaq id-doveri assenjati lilha fi kwalunkwe ħin jew li tippercepixxi b'mod korrett l-ambjent tagħha. Il-kriterji ta' l-aħħar huma maħsuba wkoll biex jindirizzaw sitwazzjonijiet ta' persunal li ma jkunux tajbin biex iwettqu d-doveri tagħhom minħabba l-użu ta' sustanzi psikoattivi. Il-paragrafu 4.i.1 għaldaqstant jiistabbilixxi l-baži ġuridika għall-evalwazzjonijiet u l-eżamijiet meħtieġa biex juru l-abilità ta' persuna li tforni servizz kruċjali għas-sigurtà li jwettaq il-funzjonijiet tagħha.
54. Madankollu, il-paragrafu 4.i.2 jippermetti devjazzjonijiet meta miżuri ta' mitigazzjoni adattati jistgħu jkunu implementati biex ikun żgurat li nżamm il-livell ta' sigurtà. Persuna tista' ma tkunx tajba biex teżerċitā wħud mill-funzjonijiet ta' kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru u xorta, taħt ċerti kundizzjonijiet, bħal proceduri jew tagħmir adattati, jew limitazzjoni fuq il-kompli li jistgħu jitwettqu, ma tkun ta' l-ebda riskju għat-traffiku ta' l-ajru. Dan huwa importanti, minħabba li jekk persuna li l-kapaċitajiet tagħha jkunu naqsu ftit biss tkun iddiċċi kollha m'hix tajba b'mod totali dan se jwassal biex dik il-persuna titlef il-professjoni tagħha għal xejn.

Mitigazzjoni tar-riskji relatati mal-fornituri ta' servizz u l-organizzazzjonijiet tat-taħriġ

Generali

55. Kif intwera minn diversi perikli f'dan il-qasam, is-sigurtà tat-traffiku ta' l-ajru f'hafna kažijiet hija dipendenti fuq il-forniment adattat ta' servizzi ATM/ANS iddefiniti, li mbagħad iwasslu għall-ipoteżi li organizzazzjoni tax-xogħol li m'hijiex effettiva fi ħdan fornitur ta' servizz tista' tbaxxi l-livell tas-sigurtà u bħala konsegwenza tikkontribwixxi għall-izvilupp ta' dawn il-perikli. Għaldaqstant, huwa indispensabbli li jkun żgurat li l-organizzazzjonijiet imsemmija jkollhom il-mezzi adegwati biex ifornu s-servizzi intenzjonati. Ir-rekwiziti ppreżentati fit-taqsim 5.a kienu ddisinjati biex jistabbilixxu l-kundizzjonijiet li jridu jkunu sodisfatti minn dawn l-organizzazzjonijiet u biex jiżguraw li huma jwettqu l-obbligi tagħhom. Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005, Anness I digħi jipponi r-rekwiziti ġenerali fuq l-organizzazzjoni tal-fornituri tas-servizz irregolat. Ir-RE proposti taħt il-punt 5 jikkjarifika l-objettivi tas-sigurtà essenzjali f'dan il-qasam li se jservu bħala baži għall-izvilupp tar-regoli ta' l-implementazzjoni ddettaljati.
56. Il-fornituri tas-servizz ATM/ANS u l-organizzazzjonijiet tat-taħriġ ATC iridu jkunu kapaċi jforġi servizzi b'mod sigur, kontinwu u sostenibbli, b'mod konsistenti ma' livell raġonevoli ta' domanda ġenerali. In-natura kumplessa tal-funzjonijiet tagħhom u l-ħtieġa qawwija għall-interazzjoni u koordinazzjoni bil-għalli jirrikjedu li l-korpi involuti jridu jistabbilixxu u jżommu sistemi ta' ġestjoni ta' prestazzjoni għolja li jkopru s-sistemi u l-kostitwenti, il-facilitajiet, l-istrutturi tal-ġestjoni, il-personal, id-dokumentazzjoni tal-kompli, ir-responsabbiltajiet u l-proċeduri, l-aċċess għad-dejta rilevanti u ż-żamma ta' rekords rilevanti, biex imexxu 'l-quddiem kultura reali ta' sigurtà. Fornitur ta' servizzi ATC li ma jkollux strutturi tal-ġestjoni ddefiniti u għaldaqstant ma jkunx kapaċi biex b'mod sistematiku jagħti priorità lis-sigurtà, ikun vulnerabbli ħafna għal responsabbiltajiet imċajpra fil-forniment tas-servizz, li mbagħad b'mod ċar ikunu fattur kontribwenti għall-perikli għas-sigurtà. Din hija r-raġuni għall-paragrafu 5.a.1 li jirrikjedi t-twaqqif ta' strutturi ta' ġestjoni adattati. Dan huwa konsistenti mas-SARPs ta' l-ICAO fl-Anness 11 u ma' l-iskema taċ-ċertifikazzjoni żviluppata permezz tar-regolazzjoni ta' l-implementazzjoni SES li tistabbilixxi rekwiżiti komuni għall-forniment ta' servizzi ta' navigazzjoni bl-ajru, kif ukoll mad-Direttiva ta' l-UE dwar il-liċenċja Komunitarja għall-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru fir-rigward tal-forniment tat-taħriġ tal-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru. L-abbozz tar-RE kien ikkumplimentat bit-tidħil ta' referenza diretta għas-sistemi ta' l-enerġija, li għandhom tabilhaqq rwol essenzjali li jaġħtu s-setgħha lill-forniment ta' servizz ATM/ANS li jkun qed isehħ. Dan kien intalab f'diversi kummenti li waslu għand l-Aġenzija.
57. Barra minn hekk, il-kumplessità u l-volum ta' l-operazzjonijiet fil-forniment ta' servizz ATM/ANS jirrikjedi li l-organizzazzjoni topera b'mod standardizzat biex tipprovi għal livell simili ta' sigurtà fiċ-ċirkustanzi kollha u permezz tas-servizzi kollha fornuti. Biex jinkiseb dan l-objettiv, l-operazzjonijiet tagħhom iridu jitwettqu skond il-manwali tal-ġestjoni u l-operat, biex il-personal kollu jkun kapaċi jaħdem dejjem bl-istess mod konsistenti, u tithaffef il-komunikazzjoni ma' organizzazzjonijiet oħra involuti fil-forniment ta' servizz, kif ukoll ma' utenti differenti ta' l-ispażju ta' l-arja. Komunikazzjoni batuta twassal għal nuqqas ta' fehim li jista' jkun il-kawża ta' aċċident jew incident. Din hija r-raġuni għaliex il-paragrafu 5.a.2 jipponi t-twaqqif ta' manwali organizzattivi adattati, b'mod simili ħafna għal dak meħtieg mill-manwal tal-ġestjoni tas-sigurtà ta' l-ICAO, u kif meħtieg mir-rekwiziti komuni tas-SES.
58. L-obbligu ewlieni tal-fornituri ta' servizz ATM/ANS u ta' l-organizzazzjonijiet tat-taħriġ ATC huwa li jiżguraw li s-servizzi fornuti jikkonformaw mar-rekwiziti essenzjali rilevanti ta' din il-Fajl mehmuż. Bħala eżempju, jekk għal kwalunkwe raġuni t-tagħrif dwar it-titjira fornut lit-traffiku ta' l-ajru jsir mhux konformi, il-fornitur tas-servizz irid jiżgura li tittieħed azzjoni ta' rimedju jew li jittieħdu il-miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa. Dan biex ikunu evitati l-perikli maħluqa għall-operat ta' l-ajrulani bbażati fuq servizz kruċjali li m'għadu jikkonforma mal-mezzi ta' mitigazzjoni rilevanti ddefiniti. Barra minn hekk, evalwazzjoni sistematika tar-riskju u l-mitigazzjoni trid titwettaq għal kwalunkwe tibdil fl-elementi tal-katina ta' forniment ta' servizz tas-sigurtà kruċjali, biex tkun żgurata l-konformità kontinwa mar-rekwiziti essenzjali u jinkisbu b'mod sħiħ il-benefiċċji ta' titjib

pro-attiv maħluqa minn sistema ta' ġestjoni bbażata fuq ir-riskji. Dan il-prinċipju bažiku ta' l-implementazzjoni ta' sistema ta' ġestjoni bbażata fuq ir-riskji huwa stabbilit fil-paragrafu 5.a.3. Dispożizzjonijiet simili jinstabu fir-regola ta' l-implementazzjoni 2096/2005 tas-SES u fl-EUROCONTROL ESARR 3.

59. Kif digà kien spjegat fil-paragrafi relatati għall-professjonijiet regolati, huwa ċar li l-kompetenza ta' persuna li twettaq kompiti kruċjali għas-sigurtà relatati għall-forniment ta' servizz ANS/ATM hija essenzjali għas-sigurtà tat-titjira. Dan il-prinċipju jista' jkun impost bħala responsabbiltà organizzattiva biex jinżammu l-kwalifikati professionali tal-persunal f'kompiti kruċjali għas-sigurtà, permezz ta' l-implementazzjoni ta' programmi ta' taħriġ u evalwazzjoni. Il-livell ta' kompetenza ta' persuna jista' jiddeterjora maž-żmien, u l-baži ta' l-gharfien użata fit-taħriġ tal-bidu tista' tiskadi fir-rigward tat-tibdil fil-kuncett ta' l-operazzjonijiet; dan jista' jikkostitwixxi riskju għas-sigurtà fil-forniment ta' servizz, fl-ambitu ta' struzzjonijiet hżiena lill-pilota, jew fin-nuqqas ta' kapaċità li jkun eżerċitat kontroll f'sitwazzjoni ta' traffiku ffullat. Din hija r-raġuni għaliex il-paragrafu 5.a.4 jintroduċi l-ħtieġa għall-organizzazzjoni li jiżguraw il-ħila tal-persuni fil-kompiti kruċjali għas-sigurtà li jwettqu d-doveri tagħhom sewwa u li jżommu tali kompetenza. Dan huwa f'konformità sħiħa mar-responsabbiltajiet organizzattivi stabbiliti mis-SARPs ta' l-ICAO, mir-rekwiżiti komuni tas-SES għall-forniment ta' l-ANS u fl-ESARR 5, paragrafu 5.1.2.
60. It-twettiq sigur ta' servizzi ANS/ATM jikkonsisti f'diversi funzjonijiet u interazzjonijiet minn katina ta' organizzazzjoni u persuni differenti. Il-fornitur ta' servizz ANS/ATM huwa wieħed minn dawn l-atturi, li l-operazzjoni tiegħu jridu jkunu siguri, imma li jridu jkunu wkoll magħquda elettronikament u kkoordinati b'mod sigur ma' partijiet rilevanti oħra f'katina ta' servizz. Dan huwa tabilhaqq minnu, per eżempju, fil-każ tas-servizz ATC għat-traffiku ta' ajrudrom, li definittivament irid ikollu għaqdiet elettronici ċari u mingħajr ambigwità ma' dawk inkarigati mill-kontroll ta' l-użu ta' diversi vetturi fiż-żona ta' moviment ta' ajrudrom. Kieku ma kienx hemm din l-ghaqda elettronika, kien ikun ikkawżat riskju potenżjali għas-sigurtà ta' kolliżjoni bejn kwalunkwe vettura u ajruplan. Is-sinifikat ta' koordinazzjoni fir-rigward tal-forniment ta' servizz sigur għamilha neċċesarja li dan ikun meħtieg fil-livell ta' rekwiżit essenzjali, bħal fil-każ tal-paragrafu 5.a.5. Dan kien wieħed mill-prinċipji imperattivi anki għall-ICAO meta impona rekwiżiti fuq id-diversi atturi fl-avjazzjoni. Il-koordinazzjoni u l-ghaqdiet elettronici formali bejn l-atturi differenti kieno koperti mir-regola ta' l-implementazzjoni 2096/2005 tas-SES u fl-ESARR 3, paragrafu 5.2.6. L-abbozz tar-RE kien emendat xi ftit minħabba raġunijiet editorjali.
61. Parti essenzjali mill-forniment ta' servizz ANS/ATM hija li sitwazzjoni tiegħi ta' emergenza u avvenimenti ta' tħixxil tas-servizzi huma ppjanati u implementati b'mod pro-attiv permezz ta' ppjanar ta' kontingenza formali. Jekk centru ta' kontroll ta' żona f'daqqa waħda jtitlef il-kapaċitajiet tiegħu għall-ipproċessar tad-dejta tat-titjiriet, irid ikollu proċeduri formali u bil-miktub dwar kif se jikkordina s-sitwazzjoni ma' l-ajruplan li jkollu taħt il-kontroll tiegħu, maċ-ċentri ta' kontroll ta' żoni ġirien, kif ukoll ma' l-unitajiet tal-kontroll ta' l-approċċ u t-torri tal-kontroll fil-FIR. Huwa għaldaqstant essenzjali li jkunu mmitigati r-riskji relatati b'miżuri ta' kontingenza ppjanati minn qabel. L-implementazzjoni u t-twaqqif ta' pjanijiet ta' kontingenza huma stabbiliti bis-setgħha ta' mandat fil-paragrafu 5.a.6 u jirriflettu d-dispożizzjoni fil-Kapitolu 2 u l-Fajl Mehmuż D, fir-rigward tas-servizzi tat-traffiku ta' l-ajru, ta' l-Anness 11 ta' l-ICAO. Barra minn hekk, ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2096/2005 jiprovd rekwiżit għall-ippjanar ta' kontingenza mill-organizzazzjoni milquta. L-abbozz tar-RE kien emendat minħabba raġunijiet editorjali.
62. Sistema ta' reġistrazzjoni u analizi ta' l-okkorrenzi hija waħda mis-sisien tal-ġestjoni tas-sigurtà fl-avjazzjoni. Dan m'huxwa kkontestat minn ħadd u digà huwa impost b'mod legali mil-leġiżlazzjoni Komunitarja f'oqsma oħra tas-sigurtà fl-avjazzjoni, kif ukoll fl-ATM permezz tar-rekwiżiti komuni tas-SES. Din l-istess baži hija kondiviża mill-ICAO u

hija ddikjarata fil-manwal tal-ġestjoni tas-sigurtà tagħha. Din il-baži wiesgħa u konsistenti jeħtieg li tisseddaq b'miżuri ta' aktar implementazzjoni kumplimentari fir-rigward tal-forniment tas-servizz ATM/ANS u t-taħriġ ATC. Dan huwa l-isfond għall-paragrafu 5.a.7. Tali objettivi huma koperti fl-ambitu SES għall-fornituri ta' servizz ATS fir-Regolament (KE) Nru 2096/2005 u fl-ESARR 3, paragrafu 5.3.2.

63. Fir-rigward tas-sistemi tekniċi u l-kostitwenti fil-forniment ta' servizz ATM/ANS, il-mezz regolatorju tas-sigurtà għandu jipponi rekwiżiti ta' prestazzjoni minima vitali għall-operat sigur tat-traffiku ta' l-ajru, minflok jirregola l-implementazzjoni teknika tagħhom. Imbagħad irid ikun il-fornitur tas-servizz li jiżgura li dawn il-kriterji tal-prestazzjoni jkunu kontinwament sodisfatti jew, meta dan ma jkunx il-każ, li jkunu implejanti miżuri ta' mitigazzjoni adattati. Dan huwa l-ġhan tal-paragrafu 5.a.8. ESARR 3, paragrafu 5.3.2 jistabbilixxi dispożizzjonijiet ekwivalenti. L-abbozz tar-RE kien emendat biex ikun aktar ċar u biex jispeċċifika aktar li l-effett tiegħu huwa limitat għar-rekwiżiti tal-prestazzjoni relatata mas-sigurtà.

Forniment ta' servizz ATC

64. Is-servizzi ATC għandhom l-objettiv tas-sigurtà principali li jevitaw il-kollizjonijiet bejn l-ajrulani u bejn l-ajrulani u kwalunkwe ostaklu fuq l-art. In-natura sinifikanti ta' dawn is-servizzi toħloq il-ħtieġa li jkunu imposti mezzi ta' mitigazzjoni spċċifici għall-organizzazzjonijiet inkarigati minn dawn is-servizzi. Ir-rekwiżiti ppreżentati fis-sezzjoni 5.b kienu żviluppati biex ikunu stabbiliti kundizzjonijiet spċċifici li jridu jkunu sodisfatti minn dawn l-organizzazzjonijiet u biex ikun żgurat li huma jissodisfaw ir-rekwiżiti imposti. Dispożizzjonijiet ekwivalenti jinsabu fl-ESARR 3. L-Aġenzija sostniet il-fehma tagħha li tillimita dawn ir-RE għall-forniment tas-servizz ATC, minkejja li xi kumenti li waslu ssuġġerew li titwessa' biex tkopri l-forniment tas-servizz ATC. L-abbozz tar-RE kien, madankollu, emendat xi ftit minħabba raġunijiet editorjali.
65. Hadd ma jikkontesta li l-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru huma atturi ewlenin li jiżguraw is-sigurtà tat-traffiku ta' l-ajru fil-każ tat-titjiriet ikkontrollati, spċċjalment fir-rigward ta' dawk il-partijiet ta' l-ispażju ta' l-arja użati minn volumi għoljin ta' ajrulani. L-esperjenza uriet u diversi okkorrenzi tas-sigurtà indikaw, li persunal ta' l-ATC jistgħu jwettqu l-kompli tagħhom biss jekk ma jkunux għajjen. L-għeja hija kawża potenzjali ta' tnaqqis fil-prestazzjoni, li minnha m'hemmx ġertezza li l-persuna tista' titqajjem f'sitwazzjoni eżiġenti. Għaldaqstant huwa importanti li jittieħdu miżuri li jimmaniġġaw l-għeja u jiżguraw limitazzjoni adattata għall-perjodi tax-xogħol u l-ħin tax-xogħol kif ukoll jiżguraw mistrieħ adattat qabel jerġa' jibda jitwettaq ix-xogħol. Dan għandu jsir permezz ta' sistema ta' roster adattata. Dan huwa l-objettiv tal-paragrafu 5.b.1 li jkopri wkoll l-intenzjoni tas-SARPs fl-Annessi ta' l-ICAO relatati għal dan is-suġġett.
66. Huwa komunament irrikonoxxut li fatturi umani oħra, bħal ma hu l-istress, jistgħu jaffettaw il-ħila ta' persuna li twettaq id-doveri tagħha sewwa. Dan għandu jitqies bħala periklu għas-sigurtà fl-ambjenti tax-xogħol bħall-ATC, li jirrikjedu livell għoli ta' ġudizzju u fehim. Għaldaqstant, il-paragrafu 5.b.2 jagħti s-setgħha bis-saħħha ta' mandat lill-iżvilupp ta' programmi meħtieġa li jkunu implejanti mill-fornituri tas-servizz ATC biex jimmitigaw tali riskji.
67. Bħala kontinwazzjoni maž-żewġ paragrafi ta' fuq, huwa rikonoxxut tabilħaqq anki f'dan il-qasam li l-ġudizzju konoxxitt tal-persunal jista' jixxekkel minħabba raġunijiet oħra, bħall-influwenza ta' sustanzi psikoattivi. L-intenzjoni tal-paragrafu 5.b.3 hija li jiżgura li l-fornituri tas-servizz ATC ikollhom proċeduri adattati biex jindirizzaw dawn ir-riskji fejn ikun adattat.
68. Kien stabbilit fl-ewwel taqsima ta' dan l-Anness li, biex ikunu evitati r-riskji għas-sigurtà kkawżati minn kapaċità għall-forniment ta' servizz li ma tkunx suffiċċenti, iridu jkunu stabbiliti mezzi li jiżguraw li l-volumi tat-traffiku ta' l-ajru ma jaqbżux il-kapaċità

massima fid-disinn ta' l-ispazju ta' l-arja. F'konformità ma' dan, huwa meħtieġ li jkun impost li l-fornituri tas-servizz ATC iqisu l-limitazzjonijiet teknici u operattivi kollha flimkien mal-fatturi umani fl-ippjanar ta' l-operazzjonijiet tagħhom. Dawn il-limitazzjonijiet naturalment irid ikun fihom il-valuri massimi stabiliti, kif ukoll l-ippjanar u l-implementazzjoni ta' mezzi adattati biex jillimitaw id-dħul tat-traffiku fl-ispazju ta' l-arja minħabba raġunijiet ta' sigurtà. Il-paragrafu 5.b.4 jistabbilixxi dawn il-principji. Fuq il-baži tal-kummenti li waslu, u biex tkun iċċarata t-tifsira ta' dan ir-RE bħala rekwiżit organizzattiv, tneħħiet l-aħħar parti tiegħu, li tirreferi direttament għall-valuri massimi tat-traffiku ta' l-ajru li huma permessi u għall-mezzi tal-kontroll.

Forniment ta' servizz ta' komunikazzjoni, navigazzjoni u sorveljanza

69. Il-forniment ta' l-ATC jiddeppendi ħafna fuq li s-servizzi tal-komunikazzjoni, tan-navigazzjoni u s-sorveljanza jfornu mezzi adattati għall-iskambju tat-tagħrif bejn is-servizzi ATS u t-traffiku ta' l-ajru, ifornu dejta dwar il-pożizzjoni preċiża lill-ajrulani u jfornu dejta preċiża lill-unitajiet ATC dwar il-pożizzjoni tat-traffiku ta' l-ajru. Per eżempju, it-telfien tal-kapaċitā fil-komunikazzjoni ta' unità ATC jikkawża t-telfien totali ta' servizz essenzjali relatat mas-sigurtà tat-traffiku ta' l-ajru. Għaldaqstant huwa meħtieġ li jkun stabbilit rekwiżit organizzattiv għall-fornituri tas-servizzi tal-komunikazzjoni, in-navigazzjoni u s-sorveljanza biex il-partijiet rilevanti kollha jinżammu infurmati fuq baži puntwali dwar l-istatus operattiv tas-servizzi tagħhom. Dan huma impost fil-paragrafu 5.c.1, li huwa konformi b'mod shiħ mal-principji tas-SARPs ta' l-ICAO fl-Annessi 10 u 11.

Organizzazzjonijiet tat-taħriġ

70. Il-forniment ta' taħriġ ATC tqies bħala fattur importanti li jikkontribwixxi għall-kwalità tal-forniment ta' servizz ATC u għaldaqtant huwa aspett ta' rilevanza għas-sigurtà. Livell għoli u uniformi ta' forniment ATC huwa sinifikanti, mhux biss fir-rigward ta' forniture waħdanin tas-servizz, imma speċjalment għall-għaqda elettronika bejn il-forniture ta' servizzi differenti. Din hija wkoll il-linja fid-Direttiva ta' l-UE dwar il-liċenzja Komunitarja tal-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru. Għal dawn ir-raġunijiet, il-paragrafu 5.d.1 jistabbilixxi li l-fornituri tat-taħriġ ATC ikollhom il-mezzi u l-istrutturi tal-ġestjoni adattati biex jiżguraw livell għoli ta' taħriġ ATC.

II. Rekwiziti essenziali għall-ġestjoni tat-traffiku ta' l-ajru u s-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru

1. L-użu ta' l-Ispazju ta' l-Arja

- 1.a. L-ajruplani kollha, fil-fażijiet kollha tat-titjira jew fiż-żona ta' moviment ta' l-ajrudrom, għandhom ikunu operati f'konformità mar-regoli operattivi ġenerali komuni u kwalunkwe proċedura specifikata għall-użu ta' dak l-ispazju ta' l-arja skond il-kunċett ta' l-operazzjonijiet applikabbli.
- 1.b. L-ajruplani kollha jridu jkunu mgħammra bit-tagħmir rekwizit mill-kunċett ta' l-operazzjonijiet applikabbli u operati kif jixraq. It-tagħmir, meta użat fis-sistema ATM/ANS, għandu jkun konformi wkoll mar-rekwiziti fil-punt 3.

2. Is-servizzi

- 2.a. Tagħrif u dejta ajrunawtiċi għall-utenti ta' l-ispazju ta' l-arja bil-ġhan tan-navigazzjoni bl-ajru;
  - 2.a.1. Id-dejta użata bħala għajn għat-tagħrif ajrunawtiku trid tkun ta' kwalità adattata, sħiħa, attwali u fornuta f'waqtha.
  - 2.a.2. It-tagħrif ajrunawtiku li jirriżulta jrid ikun preċiż, sħiħ, attwali, mingħajr ambigwità u f'format adattat għall-utenti.
  - 2.a.3. It-tixrid ta' tali tagħrif ajrunawtiku lill-utenti ta' l-ispazju ta' l-arja jrid ikun puntwali, ta' integrità adattata u permezz ta' mezzi ta' komunikazzjoni siguri biżżejjed u adattati biex isiru b'heffa, protetti mill-interferenza u l-korruzzjoni.
- 2.b. Tagħrif meteoroloġiku
  - 2.b.1. Id-dejta użata bħala għajn għat-tagħrif meteorologiku għall-ajrunawtika trid tkun ta' kwalità adattata, sħiħa u attwali.
  - 2.b.2. It-tagħrif meteoroloġiku għall-ajrunawtika li jirriżulta jrid ikun biżżejjed preċiż, sħiħ, attwali u mingħajr ambigwità biex jissodisfa l-htiġijiet ta' l-utenti ta' l-ispazju ta' l-arja.
  - 2.b.3. It-tixrid ta' tali tagħrif meteoroloġiku għall-ajrunawtika lill-utenti ta' l-ispazju ta' l-arja jrid ikun puntwali, ta' integrità adattata u permezz ta' mezzi ta' komunikazzjoni siguri biżżejjed u adattati biex isiru b'heffa, protetti mill-interferenza u l-korruzzjoni.
- 2.c. Is-servizzi tat-traffiku ta' l-ajru
  - 2.c.1. Id-dejta użata bħala għajn għall-forniment tas-servizzi tat-traffiku ta' l-ajru trid tkun korretta, sħiħa u attwali.
  - 2.c.2. Is-servizzi tat-traffiku ta' l-ajru li jirriżultaw iridu jkunu preċiżi biżżejjed, sħaħ, attwali, u mingħajr ambigwità biex jissodisfaw il-htiġijiet ta' l-utenti.

- 2.c.3. Għoddha awtomatizzata li tforni tagħrif jew pariri lill-utenti trid tkun iddisinjata, immanifatturata u miżmura sewwa biex tiżgura li tkun adattata għall-ġhan li ġħali kienet intenzjonata.
- 2.c.4. Is-servizzi tal-kontroll tat-traffiku ta' l-ajru u l-proċessi relatati jridu jipprovd u għal seperazzjoni adattata bejn l-ajrūplani, l-ostakli u perikli oħra mięgrura bl-ajru; u jridu jiżguraw koordinazzjoni pronta u f'waqtha ma' l-utenti rilevanti kollha u mal-volumi ta' l-ispażju ta' l-arja fil-ġnub.
- 2.c.5. Il-komunikazzjoni bejn il-kontroll tat-traffiku ta' l-ajru u l-ajrūplani u bejn l-unitajiet rilevanti tal-kontroll tat-traffiku ta' l-ajru trid tkun f'waqtha, čara, korretta, mingħajr ambigwità, protetta mill-intruzjonijiet u tiftiehem u tingħaraf b'mod komuni mill-atturi kollha involuti.
- 2.c.6. Għandu jkun hemm fis-seħħi mezzi biex jindunaw b'emergenzi possibbli, u meta jkun adattat, biex jagħtu bidu għal azzjoni effettiva ta' tiftix u ta' salvataġġ. Tali mezzi jridu, mill-inqas, jinkludu mekkaniżmi adattati li jiġbdu l-attenzjoni, mizuri u proċeduri ta' koordinazzjoni, mezzi u persunal biex ikopru b'efficjenza ż-żona ta' responsabbiltà.

2.d. Is-servizzi ta' komunikazzjoni

- 2.d.1. Il-komunikazzjonijiet iridu jiksbu u jżommu kapaċità ta' prestazzjoni adattata, inkluži l-kriterji dwar id-disponibilità, l-integrità, il-kontinwità u l-puntwalità tas-servizz. Dawn iridu jkunu siguri, protetti mill-korruzzjoni u adattati biex isiru b'heffa.

2.e. Is-servizz ta' navigazzjoni

- 2.e.1. Servizz ta' navigazzjoni jrid jikseb u jżomm livell adattat ta' prestazzjoni fir-rigward tat-tagħrif li jiggwida, jagħti l-pożizzjoni u, meta fornut, li jagħti l-iskedar tal-ħin. Il-kriterji tal-prestazzjoni jinkludu l-preċiżjoni, l-integrità, id-disponibbiltà u l-kontinwità.

2.f. Is-servizz ta' sorveljanza

- 2.f.1. Servizz ta' sorveljanza jrid jiddetermina l-pożizzjoni rispettiva ta' l-ajrūplani fl-arja, u ta' ajrūplani oħra u l-vetturi ta' l-art fuq wiċċi l-art ta' l-ajrūport, bi prestazzjoni adattata, inkluži l-kriterji għall-preċiżjoni, l-integrità, il-kontinwità u l-probabilità ta' l-iżvelar tiegħu.

2.g. Il-ġestjoni tal-fluss tat-traffiku ta' l-ajru

- 2.g.1. Il-ġestjoni tattika tal-flussi tat-traffiku ta' l-ajru f'livell Komunitarju għandha tuża u tforni tagħrif preċiż u attwali bieżżejjed dwar il-volum u natura tat-traffiku ta' l-ajru ppjanat li jaffettwa l-forniment tas-servizz u għandha tikkoordina u tinnegozja t-tibdil fir-rotot jew id-dewmien tal-flussi tat-traffiku biex tevita li jinħolqu sitwazzjonijiet ta' ffullar fl-arja jew fl-ajrudromi.

2.h. Il-ġestjoni ta' l-ispażju ta' l-arja

- 2.h.1. L-indikazzjoni ta' volumi speċifiċi ta' l-ispażju ta' l-arja għal użu speċifiku għandha tkun immonitorjata, ikkoordinata u ppromulgata b'mod li tkun puntwali biex ikun evitat kwalunkwe telf tas-separazzjoni bejn l-ajrūplani fiċ-ċirkustanzi kollha.

3. Is-Sistemi u I-Kostitwenti

3.a. Ģenerali

- 3.a.1. Is-sistemi u I-kostitwenti li jipprovdu tagħrif relatat għall-ATM/ANS lil u mill-ajruplani u fl-art iridu jkunu ddisinjati, immanifaturati, installati, miżmura u mħaddma kif jixraq biex ikun żgurat li huma adattati għall-ġhan li ġħalih inħolqu.

3.b. L-integrità, il-prestazzjoni u I-affidabbiltà tas-sistemi u I-kostitwenti

- 3.b.1. L-integrità u I-prestazzjoni relatati mas-sigurtà tas-sistemi u I-kostitwenti, meqjusin kollettivament, separatament u f'relazzjoni bejniethom, kemm fuq I-ajruplani, fuq I-art jew fl-ispazju, iridu jintwerew li huma adattati għall-ġħan li ġħalih inħolqu. Iridu jissodisfaw il-livell mistenni ta' prestazzjoni meħtieġ mill-kunċetti ta' I-operazzjonijiet għall-kundizzjonijiet operattivi previsti kollha tagħhom u tul il-hajja operattiva kollha tagħhom.

3.c. Id-disinn tas-sistemi u I-kostitwenti

- 3.c.1. Is-sistemi u I-kostitwenti ma għandux ikollhom aspetti jew dettalji fid-disinn li mill-esperjenza jkunu ntwerew li huma perikoluži.
- 3.c.2. Is-sistemi u I-kostitwenti, meqjusin kollettivament, separatament u f'relazzjoni bejniethom, iridu jkunu ddisinjati b'mod li jkun hemm relazzjoni bil-maqlub bejn il-probabbiltà ta' xi nuqqas u s-severità ta' I-effett tiegħu fuq is-servizz.
- 3.c.3. Is-sistemi u I-kostitwenti, meqjusin individwalment jew f'kombinazzjoni bejniethom, iridu jkunu ddisinjati billi jitqiesu I-limitazzjonijiet relatati għall-kapaċitajiet u I-prestazzjoni umana.
- 3.c.4. Is-sistemi u I-kostitwenti jridu jkunu ddisinjati b'mod li jkunu protetti minn interazzjonijiet ma' elementi esterni li jistgħu jikkawżawlhom ħsara mhux intenzjonata.
- 3.c.5. It-tagħrif meħtieġ għall-manifattura, I-installazzjoni, it-tħaddim u ż-żamma tas-sistemi u I-kostitwenti kif ukoll it-tagħrif rigward il-kundizzjonijiet perikoluži jrid ikun fornut lill-persunal b'mod čar, konsistenti u mingħajr ambigwitā.

3.d. Livell ta' servizz kontinwu

- 3.d.1. Iridu jkunu fornuti I-mezzi li jippermettu I-monitoraġġ ta' I-integrità u I-prestazzjoni tas-sigurtà u I-konfigurazzjoni mill-ġdid tas-sistemi u I-kostitwenti, kif meħtieġ għaż-żamma tal-livell tas-servizz.

3.e. Modifika tas-sistemi u I-kostitwenti

- 3.e.1. Meta s-sistemi u I-kostitwenti jkunu mmodifikati, huma jridu jkomplu jissodisfaw ir-rekwiżiti essenzjali ta' din it-taqṣima. Meta jkunu implementati I-modifikasi waqt I-operazzjonijiet, irid ikun žviluppat proċess ta' bidla li jiġura li jinżamm livell minimu ta' servizz.

4. Il-kwalifikasi tal-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru

4.a. Generali

- 4.a.1. Persuna li twettaq taħriġ bħala kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru trid tkun matura biżżejjed mil-lat edukattiv, fiziċċu u mentali biex tikseb, iżżomm u turi t-tagħrif teoretiku u l-ħiliet prattiċi rilevanti.

4.b. It-tagħrif teoretiku

- 4.b.1. Kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru jrid jikseb u jżomm livell ta' tagħrif adattat għall-funzjonijiet imwettqa u pproporzjonat għar-riskji assoċjati mat-tip tas-servizz.
- 4.b.2. L-akkwist u ż-żamma tat-tagħrif teoretiku jridu jintwerew minn evalwazzjoni kontinwa matul it-taħriġ, jew permezz ta' eżamijiet adattati.
- 4.b.3. Irid jinżamm livell adattat ta' tagħrif teoretiku. Il-konformità trid tintwera permezz ta' evalwazzjoniċi jew eżamijiet regolari. Il-frekwenza ta' l-eżamijiet trid tkun ipproporzjonata għal-livell tar-riskju assoċjat mat-tip tas-servizz.

4.c. Il-ħiliet prattiċi

- 4.c.1. Kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru jrid jakkwista u jżomm il-ħiliet prattiċi adattati biex iwettaq il-funzjonijiet tiegħu/tagħha. Tali ħiliet iridu jkunu pproporzjonati għar-riskji assoċjati mat-tip ta' servizz u jridu jkopru mill-inqas, jekk ikun adattat għall-funzjonijiet imwettqa, il-punti li ġejjin:
- i Il-proċeduri operattivi
  - ii L-aspetti speċifiċi tal-kompliti
  - iii Sitwazzjonijiet li m'humiex normali jew ta' emerġenza
  - iv Il-fatturi umani
  - v Il-ġestjoni tal-perikli u l-iżbalji
- 4.c.2. Kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru jrid juri l-abilità li jwettaq il-proċeduri u l-kompliti assoċjati b'livell ta' kompetenza adattata għall-funzjonijiet imwettqa.
- 4.c.3. Irid jinżamm livell sodisfaċenti ta' kompetenza fil-ħiliet prattiċi. Il-konformità trid tintwera permezz ta' evalwazzjoniċi jew eżamijiet regulari. Il-frekwenza ta' dawn l-evalwazzjoniċi trid tkun ipproporzjonata għall-kumplessità u l-livell tar-riskju assoċjati mat-tip ta' servizz u l-kompliti mwettqa.

4.d. Il-kapaċitā fil-lingwa

- 4.d.1. Kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru jrid ikun wera l-kapaċità li jitkellem u jifhem l-Ingliz sal-punt li jkun kapaċi jikkomunika b'mod effettiv f'sitwazzjonijiet ta' vuċi biss (telefown/radjutelefown) u wiċċi imb'wiċċi ma' l-ekwipaġġi tat-titjira u persunal relatati ieħor dwar suġġetti konkreti u relatati max-xogħol, li jinkludu sitwazzjonijiet ta' emerġenza.

- 4.d.2. Kull meta jkun meħtieg f'volum iddefinit ta' spazju ta' l-arja għall-iskopijiet tal-forniment ta' servizz ATC, persuna li tħalli servizz ATC irid ukoll ikollha l-kapaċità li titkellem u tifhem il-lingwa(i) lokali sa fejn hu deskritt fuq.

4.e. Strumenti tat-Taħriġ Sintetiċi

- 4.e.1. Meta STD jintużaw għat-taħriġ prattiku dwar l-gharfiex ta' sitwazzjonijiet u l-fatturi umani, jew biex juru li tkun inkisbet jew inżammet ħila, irid ikollhom livell ta' prestazzjoni li jippermetti replika adattata ta' l-ambjent tax-xogħol u sitwazzjonijiet operattivi adattati għat-taħriġ li jkun qed jiġi fornūt.

4.f. Kors ta' Taħriġ

- 4.f.1. It-taħriġ irid jitwettaq permezz ta' kors ta' taħriġ, li jista' jinkludi tagħlim teoretiku u prattiku, inkluż taħriġ sintetiku, jekk ikun applikabbli;
- 4.f.2. Pjan ta' taħriġ irid ikun iddefinit u approvat għal kull tip ta' kors.

4.g. L-ghalliema

- 4.g.1. Tagħlim teoretiku jrid jingħata minn għalliema kkwalifikati b'mod adattat. Huma jeħtieg li:
- i ikollhom għarfien adattat fil-qasam li fih se jingħata t-tagħlim; u
  - ii juru l-abilità li jużaw metodi ta' tagħlim adattati.
- 4.g.2. Tagħlim dwar il-ħiliet prattiċi jrid jingħata minn għalliema kkwalifikati b'mod adattat, li jrid ikollhom il-kwalifikasi li ġejjin:
- i jissodisfaw ir-rekwiżiti ta' għarfien teoretiku u esperjenza adattati għat-taħriġ li qed jingħata;
  - ii juru l-abilità li jużaw metodi ta' tagħlim adattati;
  - iii ikunu pprattikaw metodi ta' tagħlim f'dawk il-proċeduri li dwarhom hemm il-ħsieb li jingħata t-tagħlim;
  - iv juru l-abilità li jgħallmu f'dawk l-oqsma li fihom se jingħata t-tagħlim; u
  - v jirċievu taħriġ ta' aġġornament regulari biex jiżguraw li jinżammu l-kompetenzi fit-taħriġ
- 4.g.3. L-ghalliema tal-ħiliet prattiċi jridu jkunu wkoll, jew kienu, intitolati li jaġixxu bħala kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru.

4.h. L-assessuri

- 4.h.1. Il-persuni responsabbi għall-evalwazzjoni tal-ħiliet tal-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru jridu:
- i ikunu wrew l-abilità li jevalwaw il-prestazzjoni ta', u jwettqu testijiet u ježaminaw, il-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru;

ii ikunu wrew l-abilità li jevalwaw f'dawk l-oqsma li fihom trid issir l-evalwazzjoni; u

iii jieħdu sehem b'mod regolari f'taħriġ ta' aġġornament biex jiżguraw li jinżammu aġġornati l-istandards ta' l-evalwazzjoni

4.h.2. L-assessuri tal-ħiliet prattiċi jridu jkunu jew kienu wkoll intitolati li jaġixxu bħala kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru.

4.i. Is-saħħha medika ta' kontrollur tat-traffiku ta' l-ajru

4.i.1. Kriterji mediċi

4.i.1.i. Il-kontrolluri tat-traffiku ta' l-ajru kollha jridu perjodikament juru li huma medikament f'saħħiethom biex iwettqu b'mod sodisfaċenti l-funzjonijiet tagħhom. Il-konformità trid tintwera b'evalwazzjoni adatta li tqis id-degradazzjoni mentali u fizika possibbli minħabba l-età.

4.i.1.ii. Il-wiri tas-saħħha medika, li thaddan is-saħħha fizika u mentali, għandu jinkludi n-nuqqas stabbilit ta' kwalunkwe mard jew diżabilità, li jirrendu persuna mingħajr il-kapaċità li tforni servizz ATC:

i li twettaq sewwa l-kompli meħtieġa biex tforni servizz ta' kontroll tat-traffiku ta' l-ajru; jew

ii li twettaq id-doveri assenjati lilha fi kwalunkwe ħin; jew

iii li tipperċepixxi b'mod korrett l-ambjent tagħha

4.i.2. Fejn is-saħħha medika ma tistax tintwera b'mod sħiħ, jistgħu jiġu implimentati miżuri ta' mitigazzjoni li jipprovdū sigurtà ekwivalenti.

5. Dawk li jfornu servizz u l-organizzazzjonijiet tat-taħriġ

5.a. Il-forniment tas-servizz m'għandux jitwettaq qabel ikunu sodisfatti l-kundizzjonijiet li ġejjin:

5.a.1. Il-fornitur ta' servizz irid ikollu, direttament jew indirettament permezz ta' kuntratti, il-mezzi meħtieġa għad-daqs u l-firxa tas-servizz. Dawn il-meżzi jħaddnu, imma m'humiex limitati għal, dawn li ġejjin: is-sistemi, il-facilitajiet, inkluż il-forniment ta' l-enerġija, l-istruttura tal-ġestjoni, il-persunal, it-tagħmir u l-manutenzjoni tiegħi, id-dokumentazzjoni tal-kompli, ir-responsabbiltajiet u l-proċeduri, l-aċċess għal dejta rilevanti u ż-żamma tar-rekords;

5.a.2. Il-fornitur ta' servizz irid jiżviluppa u jżomm aġġornati l-manwali tal-ġestjoni u l-operat relatati mal-forniment tas-servizzi tiegħu u jopera f'konformità ma' dawn il-manwali. Tali manwali jrid ikun fihom l-istruzzjonijiet, it-tagħrif u l-proċeduri kollha meħtieġa għall-operazzjonijiet, is-sistema tal-ġestjoni u biex il-persunal ta' l-operazzjonijiet iwettqu d-dmirijiet tagħhom;

5.a.3. Il-fornitur ta' servizz irid jimplimenta u jżomm sistema ta' ġestjoni bbażata fuq ir-riskji biex jiżgura l-konformità mar-rekwiżiti essenzjali ta' dan l-Anness u jimmira għat-titjib kontinwu pro-attiv ta' din is-sistema;

- 5.a.4. Il-fornitur ta' servizz irid juža biss persunal ikkwalifikat u mħarreġ b'mod adattat u jimplimenta u jżomm programmi ta' taħriġ u ta' evalwazzjoni għall-persunal;
- 5.a.5. Il-fornitur ta' servizz irid jistabbilixxi konnessjonijiet elettroniċi formali mal-kontributuri l-oħrajn kollha għall-forniment tas-servizz biex jiżgura l-konformità ma' dawn ir-rekwiziti essenzjali;
- 5.a.6. Il-fornitur ta' servizz irid jistabilixxi u jimplimenta pjan ta' kontingenza li jkɔpri sitwazzjonijiet ta' emerġenza u anormali li jistgħu jseħħu firrigward tas-servizzi tiegħu;
- 5.a.7. Il-fornitur ta' servizz irid jistabbilixxi u jżomm programm ta' prevenzjoni ta' l-aċċidenti u sigurtà li jinkludi programm ta' rapporti u analizi ta' l-okkorrenzi, li jrid jintuża mis-sistema ta' ġestjoni biex tikkontribwixxi għall-għan ta' titjib kontinwu tas-sigurtà; u
- 5.a.8. Il-fornitur ta' servizz irid jagħmel arranġamenti biex jivverifika li r-rekwiziti dwar il-prestazzjoni tas-sigurtà ta' kwalunkwe sistema u kostitwent illi huwa jopera jkunu sodisfatti f'kull ħin.
- 5.b. L-ghoti ta' servizz ATC m'għandux jitwettaq qabel ikunu sodisfatti l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- 5.b.1. Il-prevenzjoni ta' l-għeja tal-persunal li jipprovd servizz ATC trid tkun immaniġġjata permezz ta' sistema ta' roster. Tali sistema ta' roster jeħtieġ li tindirizza l-perjodi tax-xogħol, il-ħin tax-xogħol u l-perjodi tal-mistrieħ adattati. Il-limitazzjonijiet stabbiliti fis-sistema tar-roster iridu jqisu l-fatturi rilevanti li jikkontribwixxu għall-għeja bħal m'huma, b'mod partikolari, in-nuqqas ta' l-irqad, l-isfrattu taċ-ċikli bijoloġiči ta' kuljum, is-sighħat ta' bil-lejl, l-akkumulazzjoni tal-hinijiet tax-xogħol għal perijodi ta' zmien spċifici u l-kondiżjoni ta' kompiti allokati fost il-persunal.
- 5.b.2. Il-prevenzjoni ta' l-istress fil-persunal li jipprovd servizz ATC trid tkun immaniġġjata permezz ta' programmi ta' edukazzjoni u prevenzjoni.
- 5.b.3. Il-fornitur ta' servizz ATC irid ikollu fis-seħħi proceduri biex jivverifika li l-ġudizzju konoxxittiv tal-persunal li jipprovd s-servizzi ATC m'huxiex imxekkel jew li s-saħħha medika tal-persunal m'hijex inadegwata.
- 5.b.4. Il-fornitur ta' servizz ATC irid iqis il-limitazzjonijiet operattivi u tekniċi kif ukoll il-prinċipji tal-fattur uman fl-ippjanar u l-operat tiegħu.
- 5.c. Il-forniment ta' servizz ta' Komunikazzjoni, Navigazzjoni u/jew Sorveljanza ma jridx jitwettaq qabel ikunu sodisfatti l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- 5.c.1. Il-fornitur ta' servizz irid iż-żomm lill-utenti ta' l-ispazju ta' l-arja rilevanti u t-taqsimiet ATS infurmati fuq bażi puntwali dwar l-istatus operattiv (u t-tibdil fih) tas-servizzi tiegħu fornuti għall-għanijiet ta' l-ATS.
- 5.d. Organizzazzjonijiet tat-taħriġ
- 5.d.1. Organizzazzjoni tat-taħriġ li tipprovd taħriġ għall-persunal li jipprovd servizz ATC trid tissodisa r-rekwiziti li ġejjin:
- i ikollha l-meżzi kollha meħtieġa għall-firxa tar-responsabbiltajiet assoċċjati ma' l-attività tagħha. Dawn il-meżzi jinkludu, imma

m'humiex limitati għal, dawn li ġejjin: il-facilitajiet, il-persunal, it-tagħmir, il-metodoloġija, id-dokumentazzjoni tal-kompli, ir-responsabbiltajiet u l-proċeduri, l-aċċess għad-dejta rilevanti u ż-żamma tar-rekords;

- ii   timplimenta u żżomm sistema ta' ġestjoni relatata mas-sigurtà u l-istandard tat-taħriġ, u timmira għal titjib kontinwu f'din is-sistema; u
- iii   tistabbilixxi arranġamenti ma' organizzazzjonijiet rilevanti oħra, kif ikun meħtieġ, biex tiżgura l-konformità kontinwa ma' dawn ir-rekwiziti essenzjali